

Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка

Навчально-науковий інститут історії та соціогуманітарних
дисциплін імені О.М. Лазаревського

Кафедра права, філософії та політології

ПОГОДЖЕНО

Протокол № 1 від «26» серпня 2025 р.

Завідувач кафедри

проф. Чорний О. О.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО»

Галузь знань – 08 - Право

Спеціальність – 081 – Право

Освітній ступінь – бакалавр

Форма навчання – денна/заочна

Форма підсумкового контролю – залік /іспит

2025–2026 навчальний рік

Робочу програму розглянуто та схвалено на засіданні кафедри права, філософії та політології.

Протокол № 1 від 26 серпня 2025 року.

Укладач:

Звенигородський Олександр Михайлович – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри права, філософії та політології Навчально-наукового інституту історії та соціогуманітарних дисциплін імені О. М. Лазаревського, НУЧК імені Т. Г. Шевченка.

Мова навчання – українська.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Обсяг навчальної дисципліни (денна форма)	Обсяг навчальної дисципліни (заочна форма)
Статус навчальної дисципліни: нормативна Рік підготовки: 2,3 Семестри: 4,5 Кількість кредитів ECTS: 10	Загальна кількість годин: 300 Шифр та назва спеціальності: 081 «Право» Галузь знань: 08 «Право» Лекції (теоретична підготовка): 26 год. (4 семестр) 20 год. (5 семестр) Семінари / Практичні: 26 год. (4 семестр) 28 год. (5 семестр) Самостійна робота: 200 год. Вид контролю: залік/екзамен	Загальна кількість годин: 300 Шифр та назва спеціальності: 81 «Право» Галузь знань: 08 «Право» Лекції (теоретична підготовка): 12 год (4 семестр) 12 год (5 семестр) Семінари / Практичні: 6 год (4 семестр) 6 год (5 семестр) Самостійна робота: 264 год Вид контролю: залік/екзамен

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «*Кримінальне право України*» вивчає основні теоретичні положення сучасної науки кримінального права та практику їх використання: кримінально-правові інститути, основні положення Закону про кримінальну відповідальність, постанови Пленуму Верховного Суду. Дисципліна «*Кримінальне право України*» складається із двох частин – Загальної та Особливої. Загальна частина містить завдання, принципи та основні інститути кримінального права України. До Особливої частини входять норми, що містять основні ознаки конкретних діянь, що визнаються кримінальним правопорушенням, та встановлені за їх вчинення певні види санкцій.

Цей курс пов'язаний з правовими дисциплінами, опанування яких передбачено на інших курсах (трудове право тощо).

Метою викладання навчальної дисципліни «*Кримінальне право*» є поглиблення теоретичних знань з кримінального права України, оволодіння студентами основними правовими поняттями, категоріями, кримінально-правовими інститутами, формування правової свідомості та правової культури студентів та набуття практичних навичок для вирішення конкретних юридичних ситуацій.

Предметом вивчення дисципліни є система кримінально-правових норм України.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Кримінальне право» є:

- розгляд студентами основних положень та інститутів кримінального права України;
- вироблення у студентів базових знань про склади кримінальних правопорушень, які містить Особлива частина Кримінального кодексу України;
- ознайомлення студентів з основними джерелами кримінального права України;
- аналіз та узагальнення судової практики;
- набуття студентами навичок у тлумаченні кримінально-правових положень, вирішенні питань кваліфікації злочинних діянь та призначенні покарань за них.

Програма навчальної дисципліни складається з 10 кредитних модулів.

ТЕМАТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СЕМЕСТР 4

- Тема 1. Поняття, завдання, система та принципи кримінального права України.
- Тема 2. Джерела кримінального права України. Закон про кримінальну відповідальність.
- Тема 3. Кримінальне правопорушення і його види.
- Тема 4. Склад кримінального правопорушення.
- Тема 5. Об'єкт і предмет кримінального правопорушення.
- Тема 6. Об'єктивна сторона складу кримінального правопорушення.
- Тема 7. Суб'єкт кримінального правопорушення.
- Тема 8. Суб'єктивна сторона складу кримінального правопорушення.
- Тема 9. Стадії вчинення кримінального правопорушення.
- Тема 10. Співучасть у кримінальному правопорушенні.
- Тема 11. Множинність кримінальних правопорушень.
- Тема 12. Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння.
- Тема 13. Кримінальна відповідальність та її підстави.
- Тема 14. Звільнення від кримінальної відповідальності.
- Тема 15. Покарання та його види.
- Тема 16. Призначення покарання.
- Тема 17. Звільнення від покарання та його відбування.
- Тема 18. Судимість.
- Тема 19. Заходи кримінально-правового характеру.
- Тема 20. Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх.

СЕМЕСТР 5

- Тема 1. Поняття, система і значення Особливої частини кримінального права.
- Тема 2. Основи кримінально-правової кваліфікації.
- Тема 3. Кримінальні правопорушення проти основ національної безпеки України.
- Тема 4. Кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи.
- Тема 5. Кримінальні правопорушення проти волі, честі та гідності особи
- Тема 6. Кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканості
- Тема 7. Кримінальні правопорушення проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина.
- Тема 8. Кримінальні правопорушення проти власності.
- Тема 9. Кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності.
- Тема 10. Кримінальні правопорушення проти довкілля.
- Тема 11. Кримінальні правопорушення проти громадської безпеки.
- Тема 12. Кримінальні правопорушення проти безпеки виробництва.
- Тема 13. Кримінальні правопорушення проти безпеки руху та експлуатації транспорту.
- Тема 14. Кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності
- Тема 15. Кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення.
- Тема 16. Кримінальні правопорушення у сфері охорони державної таємниці, недоторканності державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації.
- Тема 17. Кримінальні правопорушення проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян громадян та кримінальні правопорушення проти журналістів..
- Тема 18. Кримінальні правопорушення у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж.

Тема 19. Кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.

Тема 20. Кримінальні правопорушення проти правосуддя.

Тема 21. Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку несення військової служби.

Тема 22. Кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.

2. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Студенти повинні сформувані необхідні загальні та професійні компетентності відповідно до вимог освітньої програми:

Шифр згідно ОПІ	Компетентності
ЗК 1	Здатність до абстрактного мислення аналізу та синтезу.
ЗК 2	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 3	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК 6	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
ЗК 7	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 11	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ЗК 15	Прагнення до збереження навколишнього середовища.
ЗК16.	Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.
СК 3	Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.
СК 4	Знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини.
СК 7	Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.
СК 8	Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.
СК 9	Знання і розуміння основ правового регулювання обігу публічних грошових коштів.
СК 11	Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.
СК 13	Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.
СК 15	Здатність до самостійної підготовки проєктів актів правозастосування.

СК 16	Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.
Програмні результати навчання*	
ПРН 1	Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.
ПРН 3	Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.
ПРН 5	Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.
ПРН 6	Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.
ПРН 8	Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.
ПРН 12	Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло.
ПРН 13	Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.
ПРН 14	Належно використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для своєї професійної діяльності.
ПРН 15	Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.
ПРН 18	Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи.
ПРН 19	Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права.
ПРН 20	Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.
ПРН 21	Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

Бакалавр повинен знати:

- поняття кримінального права, його предмету та методу правового регулювання;
- загальні положення кваліфікації кримінальних правопорушень;
- елементи складів кримінальних правопорушень;
- систему та види кримінальних покарань, умови та порядок їх застосування;
- види кримінальних правопорушень, та їх склад.

Бакалавр повинен вміти:

- вільно орієнтуватися в структурі чинного Кримінального кодексу України, вміти здійснювати в ньому пошук та систематизацію кримінально-правових норм;
- здійснювати аналіз судової практики та використовувати її при вирішенні практичних завдань;
- розмежовувати одне кримінальне правопорушення від іншого, а також кримінально протиправне діяння від не кримінально протиправного;

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СЕМЕСТР 4

ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

РОЗДІЛ 1. Поняття, завдання, система та принципи кримінального права України. Закон про кримінальну відповідальність

ТЕМА 1. Поняття, завдання, система та принципи кримінального права України.

Значення поняття «кримінальне право України». Кримінальне право України як окрема галузь права, як юридична наука та як навчальна дисципліна у закладах вищої освіти.

Кримінальне право України як окрема галузь права: поняття, характерні особливості, місце в правовій системі.

Механізм кримінально-правового регулювання: поняття, загальна характеристика. Основні елементи механізму кримінально-правового регулювання: норми кримінального права, юридичні факти, кримінально-правові відносини, правозастосовні акти, акти реалізації кримінального права. Основні методи (типи) кримінально-правового регулювання. Основні завдання кримінального права та їх відображення в Кримінальному кодексі України.

Кримінальне право України та інші галузі права, їх зв'язок та відмінності.

Система кримінального права України. Загальна та Особлива частини кримінального права України, їх особливості та взаємозв'язок. Система Загальної частини кримінального права України.

Кримінальне право України як юридична наука. Предмет та основні методи науки кримінального права. Основні напрямки досліджень та завдання кримінально-правової науки на сучасному етапі розвитку України.

Кримінальне право України як навчальна дисципліна у вищих навчальних закладах, її предмет, основні методи та форми вивчення. Система курсу Загальної частини кримінального права України. Загальна характеристика літератури до курсу.

Поняття принципу права. Принципи права як особливий елемент його змісту. Система принципів кримінального права України.

Загальноправові принципи: верховенства права, рівності громадян перед законом, гуманізму, справедливості та ін. Значення загальноправових принципів для кримінального права України як окремої галузі права.

Міжгалузеві принципи права: винної відповідальності, презумпції невинуватості та ін. Вплив міжгалузевих принципів права на зміст окремих інститутів та норм кримінального права України.

Галузеві принципи кримінального права: невідворотності кримінальної відповідальності, особистої відповідальності, економії кримінальної репресії та ін. Їх основний зміст та особливості дії на сучасному етапі розвитку кримінального права України.

Взаємодія принципів кримінального права України між собою. Можливість виникнення колізії (суперечностей) між окремими його принципами. Необхідність вирішення таких колізій на нормативному (законодавчому) рівні.

Концепція реформування кримінального законодавства України. Проект нового Кримінального кодексу України: передумови розробки, концептуальні засади, юридична форма.

ТЕМА 2. Джерела кримінального права України. Закон про кримінальну відповідальність

Поняття джерела кримінального права. Основні джерела сучасного кримінального права України.

Конституція України як джерело кримінального права України. Особливості окремих положень Конституції України, що мають кримінально-правовий зміст.

Кримінальний кодекс України 2001 р. – основне джерело кримінального права України. Загальна характеристика чинного КК України. Кримінальний кодекс 1960 р. як джерело кримінального права України.

Міжнародні договори як джерела кримінального права України. Особливості імплементації окремих положень міжнародних договорів в кримінальне право України.

Рішення Конституційного Суду України як джерело кримінального права України.

Нормативно-правові акти, які містять окремі положення кримінально-правового характеру чи частково визначають зміст окремих кримінально-правових норм. Відмінність таких нормативно-правових актів від джерел кримінального права України. Юридична природа та кримінально-правове значення роз'яснень Пленуму Верховного Суду України.

Основні етапи розвитку кримінального права України. Загальна характеристика основних джерел кримінального права України на окремих етапах його розвитку.

Нормативні приписи окремих джерел кримінального права України. Особливості норм КК України та інших кримінально-правових актів.

Поняття закону про кримінальну відповідальність, його ознаки і значення.

Поняття чинності КК та інших джерел кримінального права України в часі. Визначення поняття часу вчинення кримінального правопорушення в КК України та відмежування цього поняття від інших кримінально-правових понять (юридичного моменту визнання кримінального правопорушення закінченим, фактичного припинення кримінального). Зворотна дія закону про кримінальну відповідальність (кримінального закону) та інших джерел кримінального права у часі.

Поняття чинності КК та інших джерел кримінального права України у просторі. Поняття місця вчинення кримінального правопорушення за КК України. Принципи чинності закону про кримінальну відповідальність (кримінального закону) у просторі: територіальний, національний (громадянства), універсальний, реальний. Особливості дії зазначених принципів з урахуванням положень КК України та міжнародних договорів. Правові наслідки засудження особи за межами України. Видача особи, яка обвинувачується у вчиненні кримінального правопорушення, та особи, яка засуджена за вчинення кримінального правопорушення.

Тлумачення в кримінальному праві. Види і способи тлумачення окремих положень КК та інших джерел кримінального права України.

РОЗДІЛ 2. Поняття кримінального правопорушення. Класифікація кримінальних правопорушень

ТЕМА 3. Кримінальне правопорушення і його види

Кримінальне правопорушення як антисоціальне та правове явище. Загальні підходи до визначення поняття та змісту кримінального правопорушення у кримінально-правовій доктрині.

Поняття кримінального правопорушення за КК України. Ознаки кримінального правопорушення, їх загальна характеристика. Діяння (дія або бездіяльність) як обов'язковий елемент поняття «кримінальне правопорушення». Суспільно небезпечне діяння як матеріальна ознака кримінального правопорушення. Кримінальна протиправність діяння як нормативно-правова (формально-юридична) ознака кримінального правопорушення. Винність діяння як ознака кримінального правопорушення. Кримінально-правова караність діяння як ознака кримінального правопорушення.

Класифікація кримінальних правопорушень у кримінальному праві.

Види кримінальних правопорушень за змінами до кримінального законодавства. Кримінальний проступок та злочин.

Кримінальний проступок як вид кримінального правопорушення. Правова природа проступку у кримінально-правовій доктрині. Кримінально-правове значення інституту кримінального проступку. Поняття та зміст кримінального проступку. Ознаки кримінального проступку.

Злочин як вид кримінального правопорушення. Поняття та зміст злочину. Ознаки злочину. Види (категорії) злочинів за ступенем тяжкості в КК України.

Малозначність діяння. Юридична природа положення ч. 2 ст. 11 КК України щодо малозначності діяння, його значення для правозастосовної практики.

Кримінальне правопорушення та інші правопорушення: співвідношення, спільні ознаки, відмінності.

Кримінальне правопорушення та його види у проєкті КК України.

РОЗДІЛ 3. Склад кримінального правопорушення

ТЕМА 4. Склад кримінального правопорушення

Різні значення терміну «склад кримінального правопорушення»: склад кримінального правопорушення як специфічна юридична конструкція у кримінальному праві (юридичний склад кримінального правопорушення); склад кримінального правопорушення як системне поєднання юридичних фактів (фактичний склад кримінального правопорушення); склад кримінального правопорушення як категорія науки кримінального права.

Особливості юридичного складу кримінального правопорушення як специфічної юридичної конструкції в кримінальному праві. Співвідношення поняття кримінального правопорушення і юридичного складу кримінального правопорушення.

Основні функції юридичного складу кримінального правопорушення в механізмі кримінально-правового регулювання.

Загальна структура, специфічна конструкція та конкретний зміст юридичного складу кримінального правопорушення як його основні системно-структурні характеристики.

Загальна структура юридичного складу кримінального правопорушення, її складові частини.

Специфічна конструкція юридичного складу кримінального правопорушення як системне поєднання його елементів. Обов'язкові та факультативні елементи юридичного складу кримінального правопорушення.

Конкретний зміст юридичного складу кримінального правопорушення як сукупність змістовних характеристик його обов'язкових елементів. Ознака юридичного складу кримінального правопорушення як конкретна змістовна характеристика його окремого елемента.

Юридичний склад кримінального правопорушення, кримінально-правова норма і диспозиція статей кримінального закону.

Проблеми класифікації юридичних складів кримінальних правопорушень. Підстави (критерії) поділу юридичних складів кримінального правопорушення на види. Основні види юридичних складів кримінальних правопорушень та їх кримінально-правова характеристика.

Поняття та склад кримінального правопорушення у проєкті КК України.

ТЕМА 5. Об'єкт і предмет кримінального правопорушення

Поняття об'єкта кримінального правопорушення. Об'єкт кримінального правопорушення і предмет (об'єкт) кримінально-правової охорони. Загальна характеристика механізму посягання на предмет кримінально-правової охорони. Спірні питання щодо об'єкта кримінального правопорушення в науці кримінального права.

Види об'єктів кримінального правопорушення. Підстави класифікації об'єктів кримінального правопорушення. Класифікація об'єктів кримінального правопорушення «по вертикалі» та «по горизонталі».

Родовий (спеціальний) об'єкт кримінального правопорушення. Соціальні та юридичні підстави виділення родового об'єкта кримінального правопорушення. Кримінально-правове значення родового об'єкта кримінального правопорушення.

Безпосередній об'єкт кримінального правопорушення та його кримінально-правове значення. Особливості відображення безпосереднього об'єкта в юридичному складі кримінального правопорушення. Основний та додатковий безпосередні об'єкти кримінального правопорушення та їх відмінність від факультативного предмета (об'єкта) кримінально-правової охорони.

Потерпілий від кримінального правопорушення та предмет кримінального правопорушення як факультативні елементи, що характеризують об'єкт кримінального правопорушення.

Поняття та зміст об'єкту та предмету складу кримінального правопорушення у проєкті КК України.

ТЕМА 6. Об'єктивна сторона складу кримінального правопорушення

Поняття об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення. Особливості елементів, що утворюють об'єктивну сторону складу кримінального правопорушення. Кримінально-правове значення об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення.

Діяння як обов'язковий елемент об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення. Загальні ознаки діяння як прояву поведінки людини. Вплив нездоланної сили, фізичного та психічного примусу на кримінальну відповідальність особи. Дія та бездіяльність як окремі форми діяння за кримінальним правом України.

Суспільне небезпечні наслідки кримінального правопорушення: поняття, види, кримінально-правове значення.

Причинний зв'язок між діянням і наслідками як один із видів зв'язку між елементами складу кримінального правопорушення. Основні філософські концепції причинного зв'язку та їх використання в різних кримінально-правових теоріях (*conditio sine qua non*, необхідного спричинення, адекватної причинності, фінальна теорія та ін.). Основні різновиди причинного зв'язку, їх кримінально-правовий зміст та значення.

Інші факультативні елементи, що характеризують об'єктивну сторону складу кримінального правопорушення (спосіб, час, місце, обстановка (ситуація), знаряддя та засоби вчинення кримінального правопорушення).

Триваючі, продовжувані та складні (складені) кримінальні правопорушення як специфічні різновиди одиничних кримінальних правопорушень. Особливості об'єктивної сторони цих кримінальних правопорушень, відмінність їх від окремих форм множинності кримінальних правопорушень.

Поняття та зміст об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення у проєкті КК України.

ТЕМА 7. Суб'єкт кримінального правопорушення

Поняття суб'єкта кримінального правопорушення за КК України. Особливості елементів складу кримінального правопорушення, що характеризують його суб'єкта. Співвідношення понять «суб'єкт кримінального правопорушення», «виконавець кримінального правопорушення», «особа винного» та «особистість особи, що вчинила кримінальне правопорушення».

Поняття осудної особи та неосудності за КК України. Формула неосудності. Обмежена осудність за КК України та її кримінально-правове значення. Особливості

кримінальної відповідальності за кримінальне правопорушення, вчинені у стані сп'яніння, внаслідок вживання алкоголю, наркотичних засобів або інших одурманюючих речовин.

Вік суб'єкта кримінального правопорушення як обов'язковий елемент складу кримінального правопорушення. Вплив віку на кримінальну відповідальність особи. Основні правила встановлення віку суб'єкта кримінального правопорушення.

Спеціальний суб'єкт кримінального правопорушення як факультативний елемент складу кримінального правопорушення. Поняття спеціального суб'єкта кримінального правопорушення за КК України. Підстави класифікації спеціальних суб'єктів кримінального правопорушення та основні їх види. Вплив ознак спеціального суб'єкта кримінального правопорушення на кримінальну відповідальність.

Поняття та зміст суб'єкта кримінального правопорушення у проєкті КК України.

ТЕМА 8. Суб'єктивна сторона складу кримінального правопорушення

Поняття суб'єктивної сторони складу кримінального правопорушення. Особливості елементів, що утворюють суб'єктивну сторону складу кримінального правопорушення.

Поняття вини за КК України. Компоненти, що утворюють зміст вини. Спірні питання щодо вини в науці кримінального права. Ступінь вини як кримінально-правове поняття.

Підстави (критерії) поділу вини на форми та види. Кримінально-правове значення поділу вини на форми і види.

Умисел як форма вини. Види умислу за КК України. Особливості змісту інтелектуального та вольового моментів прямого та непрямого (евентуального) умислу. Вплив специфічної конструкції юридичного складу кримінального правопорушення на зміст умислу. Види умислу, що виділяються в теорії кримінального права: заздалегідь обдуманий умисел та умисел, що виник раптово; конкретизований та неконкретизований умисел. Кримінально-правове значення зазначених видів умислу.

Необережність як форма вини. Види необережності за КК України. Кримінальна протиправна самовпевненість, її інтелектуальний та вольовий моменти. Відмінність кримінальної протиправної самовпевненості від непрямого умислу. Кримінальна протиправна недбалість, її інтелектуальний та вольовий моменти. Об'єктивний та суб'єктивний критерії кримінальної протиправної недбалості, її відмінність від казусу (випадку) в кримінальному праві.

Складна вина. Основні форми (прояви) складної вини в юридичних складах окремих кримінальних правопорушень. Кримінально-правове значення складної вини.

Мотив і мета кримінального правопорушення, їх види та кримінально-правове значення. Поняття фізіологічного афекту, його вплив на кримінальну відповідальність особи.

Помилка в кримінальному праві. Види помилок, їх вплив на вину та кримінально-правову оцінку поведінки особи.

Поняття та зміст суб'єктивної сторони складу кримінального правопорушення у проєкті КК України.

РОЗДІЛ 4. Стадії вчинення кримінального правопорушення

ТЕМА 9. Стадії вчинення кримінального правопорушення

Поняття стадії кримінального правопорушення. Чинники, що впливають на визначення стадії кримінального правопорушення. Види стадій кримінального правопорушення за КК України.

Закінчене кримінальне правопорушення. Поняття закінченого кримінального правопорушення за КК України. Особливості родової юридичної конструкції складу закінченого кримінального правопорушення. Момент закінчення окремих різновидів умисних кримінальних правопорушень в залежності від особливостей їх юридичних складів.

Готування до кримінального правопорушення. Поняття готування до кримінального правопорушення за КК України. Особливості видової юридичної конструкції складу готування до кримінального правопорушення. Види підготовчих діянь за КК України та їх кримінально-правова характеристика. Відмінність готування до кримінального правопорушення від вияву наміру вчинити кримінальне правопорушення.

Замах на кримінальне правопорушення. Поняття замаху на кримінальне правопорушення за КК України. Особливості видової юридичної конструкції замаху на кримінальне правопорушення. Види замаху на кримінальне правопорушення та їх кримінально-правове значення. Відмінність замаху на кримінальне правопорушення від готування до кримінального правопорушення та від закінченого кримінального правопорушення.

Кримінальна відповідальність за незакінчене кримінальне правопорушення. Підстави такої відповідальності, особливості кваліфікації готування до кримінального правопорушення та замаху на кримінальне правопорушення. Основні проблеми караності незакінченого кримінального правопорушення та їх вирішення в КК України.

Добровільна відмова при незакінченому кримінальному правопорушенні. Поняття добровільної відмови за КК України. Особливості родової юридичної конструкції складу добровільної відмови. Кримінально-правові наслідки добровільної відмови від доведення кримінального правопорушення до кінця. Відмінність добровільної відмови від дійового каяття.

Стадії кримінального правопорушення за проектом КК України.

РОЗДІЛ 5. Співучасть у кримінальному правопорушенні

ТЕМА 10. Співучасть у кримінальному правопорушенні

Поняття співучасті у кримінальному правопорушенні. Співучасть у кримінальному правопорушенні та інші прояви вчинення кримінального правопорушення за наявності зв'язку між кількома особами. Визначення поняття співучасті у кримінальному правопорушенні в КК України. Об'єктивні та суб'єктивні ознаки співучасті. Спірні питання щодо співучасті у кримінальному правопорушенні в науці кримінального права.

Види співучасників кримінального правопорушення за КК України. Кримінально-правова характеристика ознак окремих співучасників – виконавця (співвиконавця), організатора, підбурювача, пособника.

Форми співучасті у кримінальному правопорушенні. Підстави (критерії) поділу співучасті у кримінальному правопорушенні на форми. Кримінально-правова характеристика окремих форм співучасті у кримінальному правопорушенні (співвиконавства, співучасті з розподілом ролей, вчинення кримінального правопорушення організованою групою, вчинення кримінального правопорушення злочинною організацією).

Кримінальна відповідальність співучасників. Підстави такої відповідальності, особливості кваліфікації діянь співучасників, вчинених у межах окремих форм співучасті у кримінальному правопорушенні. Межі кримінальної відповідальності співучасників при вчиненні кримінального правопорушення в співучасті зі спеціальним суб'єктом кримінального правопорушення, при вчиненні незакінченого кримінального правопорушення, при так званому ексцесі виконавця (співвиконавця). Особливості кримінальної відповідальності організаторів та учасників організованої групи чи злочинної організації.

Добровільна відмова співучасників. Особливості юридичного складу добровільної відмови виконавця (співвиконавця), організатора, підбурювача, пособника.

Причетність до кримінального правопорушення. Поняття причетності до кримінального правопорушення. Форми причетності до кримінального правопорушення. Відмінність окремих форм причетності до кримінального правопорушення від співучасті у

кримінальному правопорушенні. Особливості кримінальної відповідальності за окремі форми причетності до кримінального правопорушення за КК України.

Посереднє вчинення (виконання) кримінального правопорушення. Поняття посереднього вчинення (виконання) кримінального правопорушення та його відмінність від співучасті у кримінальному правопорушенні. Основні різновиди посереднього вчинення кримінального правопорушення. Особливості кримінальної відповідальності за посереднє вчинення кримінального правопорушення.

Групове вчинення кримінального правопорушення за відсутності ознак співучасті у кримінальному правопорушенні. Особливості кримінальної відповідальності суб'єкта кримінального правопорушення за групове його вчинення.

Співучасть у вчиненні кримінального правопорушення за проєктом КК України.

РОЗДІЛ 6. Множинність кримінальних правопорушень

ТЕМА 11. Множинність кримінальних правопорушень

Поняття множинності кримінальних правопорушень у кримінальному праві. Юридична характеристика множинності кримінальних правопорушень. Відмежування множинності кримінальних правопорушень від одиничних кримінальних правопорушень, що складаються з декількох діянь, від складних (складених) кримінальних правопорушень, від триваючих та продовжуваних кримінальних правопорушень.

Форми множинності кримінальних правопорушень. Підстави (критерії) виділення окремих форм множинності кримінальних правопорушень. Проблеми систематизації різних проявів множинності кримінальних правопорушень у науці кримінального права. Форми множинності кримінальних правопорушень, що виділяються в КК України.

Повторність кримінальних правопорушень. Поняття повторності кримінальних правопорушень за КК України. Специфічні ознаки повторності кримінальних правопорушень. Відображення повторності кримінальних правопорушень в Загальній та Особливій частинах КК України. Види повторності. Кримінально-правове значення повторності кримінальних правопорушень.

Сукупність кримінальних правопорушень. Поняття сукупності кримінальних правопорушень за КК України. Специфічні ознаки сукупності кримінальних правопорушень. Відмінність сукупності кримінальних правопорушень від конкуренції кримінально-правових норм. Види сукупності кримінальних правопорушень: ідеальна, реальна, реально-ідеальна. Кримінально-правове значення сукупності кримінальних правопорушень.

Рецидив кримінальних правопорушень. Поняття рецидиву кримінальних правопорушень за КК України. Специфічні ознаки рецидиву кримінальних правопорушень. Відображення рецидиву кримінальних правопорушень в Загальній та Особливій частинах КК України. Види рецидиву: загальний, спеціальний, простий, багаторазовий, пенітенціарний. Кримінально-правове значення рецидиву кримінальних правопорушень та окремих його видів.

Поєднання в поведінці особи кількох форм множинності кримінальних правопорушень. Кримінально-правове значення такого поєднання.

Форми множинності кримінальних правопорушень у проєкті КК України.

РОЗДІЛ 7. Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння

ТЕМА 12. Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння

Поняття та юридична природа обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння. Проблеми класифікації цих обставин у науці кримінального права.

Необхідна оборона: поняття, ознаки, умови правомірності. Перевищення меж необхідної оборони. Юридична природа ситуації, передбаченої ч. 4 ст. 36 КК України. Провокація оборони.

Уявна оборона: поняття за КК України, юридична природа та основні різновиди. Вплив уявної оборони на кримінальну відповідальність особи.

Затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення: поняття, ознаки, умови правомірності, відмінність від необхідної оборони. Відповідальність за перевищення заходів, необхідних для затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення.

Крайня необхідність: поняття, ознаки, умови правомірності, відмінність від необхідної оборони. Проблеми відповідальності за перевищення меж крайньої необхідності.

Фізичний або психічний примус: поняття та ознаки. Кримінально-правове значення фізичного та психічного примусу.

Невиконання наказу або розпорядження, його правовий зміст. Підстави визнання наказу або розпорядження законним. Поняття та ознаки явно кримінально протиправного наказу або розпорядження. Правові наслідки відмови від виконання явно кримінально протиправного наказу або розпорядження. Особливості кримінальної відповідальності особи, яка віддала явно кримінально протиправний наказ або розпорядження, та особи, яка виконала такий наказ або розпорядження. Особливості кримінально-правової оцінки ситуації, в якій особа виконала наказ або розпорядження за обставин, коли вона не усвідомлювала і не могла усвідомлювати його кримінально протиправного характеру.

Діяння, пов'язане з ризиком: поняття та основний кримінально-правовий зміст. Поняття та ознаки виправданості ризику за КК України. Невиправданий ризик та його кримінально-правове значення.

Виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття кримінально протиправної діяльності організованої групи чи злочинної організації: поняття та основний кримінально-правовий зміст. Специфічні підстави та особливості кримінальної відповідальності особи, яка виконує таке завдання.

Виконання обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України: поняття та кримінально-правовий зміст.

Загальна характеристика обставин, що виключають кримінально протиправне діяння, які не передбачені КК України.

Обставини, що виключають протиправність діяння у проекті КК України.

РОЗДІЛ 8. Кримінальна відповідальність та її підстави. Звільнення від кримінальної відповідальності

ТЕМА 13. Кримінальна відповідальність та її підстави

Поняття кримінальної відповідальності. Кримінальна відповідальність – різновид юридичної відповідальності. «Родові» та «видові» ознаки кримінальної відповідальності. Спірні питання щодо кримінальної відповідальності в науці кримінального права.

Кримінальна відповідальність як елемент механізму кримінально-правового регулювання: юридична природа, основний зміст, функції. Кримінальна відповідальність та інші елементи механізму кримінально-правового регулювання (кримінально-правові норми, юридичні факти, кримінально-правові відносини).

Форми кримінальної відповідальності. Підстави виділення окремих форм кримінальної відповідальності. Загальна характеристика окремих форм кримінальної відповідальності, що передбачені КК України (покарання, звільнення від покарання та його відбування). Юридична природа звільнення від кримінальної відповідальності як окремого інституту кримінального права України.

Підстава (підстави) кримінальної відповідальності. Визначення підстави кримінальної відповідальності в КК України.

Доктринальні підходи до розуміння кримінальної відповідальності та її форм за проектом КК України.

ТЕМА 14. Звільнення від кримінальної відповідальності

Поняття звільнення від кримінальної відповідальності. Юридична природа та основний кримінально-правовий зміст звільнення від кримінальної відповідальності як окремого інституту в сучасному кримінальному праві.

Правові підстави та порядок звільнення від кримінальної відповідальності за КК України. Проблеми систематизації окремих різновидів звільнення від кримінальної відповідальності в теорії кримінального права. Особливості звільнення від кримінальної відповідальності:

- 1) у зв'язку з дійовим каяттям;
- 2) у зв'язку з примиренням винного з потерпілим;
- 3) у зв'язку з передачею особи на поруки;
- 4) у зв'язку із зміною обстановки;
- 5) у зв'язку із закінченням строків давності;
- 6) на підставі закону України про амністію.

Загальна характеристика спеціальних видів звільнення від кримінальної відповідальності, передбачених в нормах Особливої частини КК України.

РОЗДІЛ 9. Поняття та види покарань. Призначення покарання. Звільнення від покарання та його відбування

ТЕМА 15. Покарання та його види

Поняття покарання за КК України. Ознаки покарання. Покарання в системі заходів кримінально-правового впливу.

Мета покарання за КК України. Спірні питання щодо мети (цілей) покарання в науці кримінального права. Кара, виправлення засуджених, загальна та спеціальна превенція як окремі цілі (складові мети) покарання. Проблеми ієрархії цілей покарання при застосуванні окремих видів покарань.

Поняття виду покарання. Система видів покарання в кримінальному праві. Основні ознаки (характеристики) системи видів покарання за КК України. Кримінально-правове значення системи видів покарання.

Види покарань за КК України. Штраф. Позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу. Позбавлення державної нагороди України. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю. Громадські роботи. Виправні роботи. Службові обмеження для військовослужбовців. Конфіскація майна. Пробаційний нагляд. Арешт. Обмеження волі. Тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців. Позбавлення волі на певний строк. Довічне позбавлення волі.

Смертна кара як вид покарання в кримінальному праві окремих держав. Смертна кара в історії кримінального права України. Рішення Конституційного Суду України від 29 грудня 1999 р. щодо неконституційності положень КК України 1960 р. в частині, що передбачає смертну кару як вид покарання, – правова підстава скасування смертної кари в Україні.

Кримінально-правові засоби та їх застосування у проекті КК України. Поняття, система та види покарань у проекті КК України.

ТЕМА 16. Призначення покарання

Призначення покарання як специфічний етап застосування кримінально-правових норм. Обрання конкретної міри покарання, його основний кримінально-правовий зміст.

Загальні засади призначення покарання, їх юридична природа та загальний зміст. Загальні правила призначення покарання за КК України. Призначення покарання у межах, встановлених у санкції статті (частини статті) КК України, яка передбачає відповідальність за вчинений кримінальне правопорушення. Винятки з цього правила, що передбачені в КК України. Дотримання при призначенні покарання положень Загальної частини КК України. Врахування при призначенні покарання ступеня тяжкості вчиненого кримінального правопорушення, особи винного та обставин справи, що пом'якшують чи обтяжують покарання. Зв'язок призначення покарання з метою спеціальної та загальної превенції.

Загальна характеристика обставин, що пом'якшують чи обтяжують покарання. Особливості врахування таких обставин при призначенні покарання в окремих кримінально-правових ситуаціях.

Призначення покарання за незакінчене кримінальне правопорушення та за кримінальне правопорушення, вчинене у співучасті. Юридична природа та особливості врахування при призначенні покарання обставин, передбачених ст. 68 КК України.

Призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом. Підстави та види такого пом'якшення покарання. Інші випадки пом'якшення покарання при його призначенні, що передбачені КК України.

Призначення покарання за сукупністю кримінальних правопорушень. Межі остаточного покарання, що призначається за сукупністю кримінальних правопорушень. Умови, порядок та принципи призначення остаточного покарання за сукупністю кримінальних правопорушень, за які особа засуджується одним вирокком. Особливості призначення остаточного покарання за сукупністю кримінальних правопорушень, за які особа засуджується кількома вирокками.

Призначення покарання за сукупністю вироків. Умови, порядок та принципи призначення остаточного покарання за сукупністю вироків. Межі остаточного покарання, що призначається за сукупністю вироків. Особливості та порядок призначення покарання особі, яка засуджується за сукупністю кримінальних правопорушень та за сукупністю вироків одночасно.

Правила складання покарань та зарахування попереднього ув'язнення. Особливості складання окремих видів основних покарань. Виконання додаткових покарань різних видів. Особливості зарахування попереднього ув'язнення при призначенні окремих видів основних покарань. Обчислення строків покарання.

Призначення покарань у проекті КК України.

ТЕМА 17. Звільнення від покарання та його відбування

Поняття та юридична природа звільнення від покарання та його відбування. Основний кримінально-правовий зміст звільнення від покарання та його відбування, його відмінність від звільнення від кримінальної відповідальності.

Проблеми систематизації окремих різновидів звільнення від покарання та його відбування. Звільнення від покарання, звільнення від подальшого відбування покарання, заміна покарання більш м'яким та пом'якшення призначеного покарання як окремі форми (субінститути) інституту звільнення від покарання та його відбування.

Звільнення від покарання, його специфічний кримінально-правовий зміст. Звільнення від покарання особи у зв'язку з втратою нею суспільної небезпеки. Звільнення від покарання особи у зв'язку із закінченням строків давності. Інші різновиди безумовного звільнення від покарання, що передбачені КК України. Звільнення від відбування покарання з випробуванням. Звільнення від відбування покарання з випробуванням вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до семи років. Інші різновиди умовного звільнення від покарання, що передбачені КК України.

Звільнення від подальшого відбування покарання, його специфічний кримінально-правовий зміст. Звільнення від подальшого відбування покарання особи, засудженої за діяння, караність якого законом усунена. Звільнення від подальшого відбування покарання

особи у зв'язку із закінченням строків давності виконання обвинувального вироку. Інші різновиди безумовного звільнення від відбування покарання, що передбачені КК України. Умовно-дострокове звільнення від відбування покарання. Інші різновиди умовного звільнення від відбування покарання, що передбачені КК України.

Заміна покарання більш м'яким, його специфічний кримінально-правовий зміст. Заміна невідбутої частини покарання більш м'яким. Заміна виправних робіт штрафом. Інші різновиди заміни покарання більш м'яким, що передбачені КК України.

Пом'якшення призначеного покарання, його специфічний кримінально-правовий зміст. Зниження призначеної особі міри покарання до максимальної межі, встановленої санкцією нового закону, що пом'якшує кримінальну відповідальність. Інші різновиди пом'якшення покарання, що передбачені КК України.

Особливості звільнення від покарання та його відбування на підставі закону України про амністію або акта про помилування.

Новели реформування правових інститутів звільнення від покарання у проєкті КК України.

РОЗДІЛ 10. Судимість. Заходи кримінально-правового характеру

ТЕМА 18. Судимість

Поняття судимості. Часові межі судимості. Обставини, які зумовлюють визнання особи такою, що не має судимості. Загально-правові та кримінально-правові наслідки судимості.

Погашення судимості. Загальні умови та строки погашення судимості. Особливості обчислення строків погашення судимості при перебігу давності виконання вироку, при умовно-достроковому звільненні від покарання чи заміні його більш м'яким. Погашення судимості в осіб, щодо яких застосовано закон України про амністію або акт про помилування. Переривання строку погашення судимості.

Зняття судимості. Умови та підстави зняття судимості, що передбачені КК України.

ТЕМА 19. Заходи кримінально-правового характеру

Поняття та види заходів кримінально-правового характеру.

Поняття примусових заходів медичного характеру, їх юридична природа та основний кримінально-правовий зміст. Мета (цілі) примусових заходів медичного характеру.

Особи, до яких застосовуються примусові заходи медичного характеру. Види примусових заходів медичного характеру. Особливості застосування окремих видів примусових заходів медичного характеру, що передбачені КК України. Продовження, зміна або припинення застосування примусових заходів медичного характеру.

Поняття примусового лікування, його юридична природа та основний кримінально-правовий зміст. Особи, до яких може бути застосоване примусове лікування. Місця примусового лікування, визначені КК України.

Спеціальна конфіскація. Підстави застосування спеціальної конфіскації. Випадки застосування спеціальної конфіскації.

Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб. Підстави для застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру. Юридичні особи, до яких застосовуються заходи кримінально-правового характеру. Підстави для звільнення юридичної особи від застосування заходів кримінально-правового характеру. Види заходів кримінально-правового характеру, що застосовуються до юридичних осіб.

Примусові заходи виховного характеру, що застосовуються до особи, яка до досягнення віку, з якого може наставати кримінальна відповідальність, вчинила суспільне небезпечне діяння. Види заходів кримінально-правового впливу, що можуть бути застосовані до неповнолітнього та малолітнього за КК України.

Обмежувальні заходи. Місце та роль обмежувальних заходів у системі заходів кримінально-правового характеру та запобігання домашнього насильства. Підстави та передумови застосування обмежувальних заходів, що застосовуються до осіб, які вчинили домашнє насильство. Обмежувальні заходи, що застосовуються до осіб, які вчинили домашнє насильство. Обов'язки та заборони, які можуть бути покладені судом до особи, що вчинила домашнє насильство.

РОЗДІЛ 11. Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх

ТЕМА 20. Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх

Неповнолітні та малолітні як особливі суб'єкти охоронних кримінально-правових відносин. Примусові заходи виховного характеру, що застосовуються до особи, яка до досягнення віку, з якого може наставати кримінальна відповідальність, вчинила суспільне небезпечне діяння.

Звільнення неповнолітнього від кримінальної відповідальності. Підстави звільнення неповнолітнього від кримінальної відповідальності із застосуванням примусових заходів виховного характеру. Особливості звільнення неповнолітнього від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності.

Види покарань, що можуть бути застосовані до неповнолітніх. Особливості застосування до неповнолітніх окремих видів покарань (штраф, громадські роботи, виправні роботи, арешт, позбавлення волі на певний строк).

Призначення покарання неповнолітнім. Додаткові правові орієнтири, які враховує суд при призначенні покарання неповнолітньому. Межі остаточного покарання, яке може бути призначене неповнолітньому за сукупністю кримінальних правопорушень та за сукупністю вироків.

Звільнення неповнолітнього від покарання та його відбування. Особливості звільнення неповнолітнього від відбування покарання з випробуванням, звільнення від покарання із застосуванням примусових заходів виховного характеру, звільнення від покарання у зв'язку із закінченням строків давності, умовно-дострокове звільнення від відбування покарання.

Особливості погашення і зняття судимості в осіб, які вчинили кримінальне правопорушення до досягнення ними вісімнадцятирічного віку.

СЕМЕСТР 5

ОСОБЛИВА ЧАСТИНА

РОЗДІЛ 1. Поняття, система і значення Особливої частини кримінального права. Основи кримінально-правової кваліфікації

ТЕМА 1. Поняття, система і значення Особливої частини кримінального права

Різні значення словосполучення «Особлива частина кримінального права України». Особлива частина кримінального права України як специфічний розділ окремої галузі права, як складова частина єдиної науки кримінального права та як навчальна дисципліна в юридичному вищому навчальному закладі.

Особлива частина кримінального права України як специфічний розділ окремої галузі права. Підстави поділу кримінального права України на Загальну та Особливу частини. Особливості нормативних приписів (кримінально-правових норм), що утворюють її зміст. Джерела Особливої частини кримінального права України.

Система Особливої частини кримінального права України, її поняття та особливості. Основні правила систематизації Особливої частини кримінального права України. Роль законодавчої техніки в побудові системи Особливої частини кримінального права України. Загальна характеристика системи Особливої частини КК України 2001 р.

Наскрізні юридичні поняття (юридичні конструкції) Особливої частини КК: близькі родичі, близькі особи, члени сім'ї; малолітній, неповнолітній, дитина; насильство; насильство, яке не є небезпечним для життя чи здоров'я особи; насильство, яке є небезпечним для життя чи здоров'я особи; втручання; перешкоджання; знищення; пошкодження; примушування; погроза; тяжкі наслідки; загибель людей.

Особливості змісту наведених юридичних понять (юридичних конструкцій) в окремих статтях Особливої частини КК України.

Значення Особливої частини кримінального права України.

Особлива частина кримінального права України як складова частина єдиної науки кримінального права. Особливості предмета та основних методів наукових досліджень. Провідні українські вчені в галузі Особливої частини кримінального права та основні напрямки їх наукових досліджень. Завдання науки кримінального права щодо дослідження норм Особливої частини КК України 2001 р. та практики їх застосування.

Особлива частина кримінального права України як навчальна дисципліна в юридичному вищому навчальному закладі, її предмет та основні методи його дослідження.

Основні теоретичні форми вивчення Особливої частини кримінального права: систематизація (класифікація) юридичних складів кримінальних правопорушень в межах Особливої частини Кримінального кодексу України та її окремих розділів; загальна характеристика окремих груп кримінальних правопорушень; аналіз юридичного складу (юридичних складів) кримінального правопорушення певного виду; особливості юридичних складів окремих кримінальних правопорушень; розмежування юридичних складів кримінальних правопорушень окремих видів; кваліфікація множинності кримінальних правопорушень певних видів.

Основні практичні форми вивчення Особливої частини кримінального права України: розв'язання задач (казусів); вирішення узагальнених кримінально-правових ситуацій, що стосуються кримінальних правопорушень окремих видів; кримінально-правова кваліфікація окремих форм множинності кримінальних правопорушень.

Роль роз'яснень Пленуму Верховного Суду України у засвоєнні Особливої частини кримінального права. Необхідність опрацювання узагальнень правозастосовної практики та вивчення окремих кримінальних проваджень щодо певних категорій кримінальних правопорушень.

Особливості структури та змісту Спеціальної (особливої) частини проєкту КК України.

ТЕМА 2. Основи кримінально-правової кваліфікації

Поняття та зміст кваліфікації кримінального правопорушення. Кваліфікація кримінального правопорушення – різновид юридичної кваліфікації в кримінальному праві. Кваліфікація кримінального правопорушення як стадія застосування кримінального закону.

Види кримінально-правової кваліфікації. Кваліфікація кримінального правопорушення та кваліфікація суспільно небезпечних діянь, які не є кримінальними правопорушеннями.

Загальний механізм кваліфікації кримінального правопорушення. Умови правильної кваліфікації. Фактична та нормативна підстави кримінально-правової кваліфікації. Оцінка суспільно небезпечної поведінки в ході кримінально-правової кваліфікації. Визначення кримінально-правової норми, що передбачає відповідальність за вчинення суспільно небезпечного діяння.

Юридичне закріплення результатів кримінально правової кваліфікації. Виклад фактичних обставин справи, складання формули кваліфікації та формулювання

звинувачення – складові кримінально-правової кваліфікації як юридичної діяльності. Значення та вимоги до формули кваліфікації.

Принципи кримінально-правової кваліфікації та їх значення.

РОЗДІЛ 2. Кримінальні правопорушення проти основ національної безпеки України

ТЕМА 3. Кримінальні правопорушення проти основ національної безпеки України

Національна безпека України як об'єкт кримінально-правової охорони. Загальна характеристика злочинів проти основ національної безпеки України.

Дії, спрямовані на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади: особливості конструкції юридичних складів та види цього злочину. Фінансування дій, вчинених з метою насильницької зміни чи повалення конституційного ладу або захоплення державної влади, зміни меж території або державного кордону України

Посягання на територіальну цілісність і недоторканність України: аналіз юридичного складу злочину, особливості кваліфікації за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями.

Державна зрада: аналіз юридичного складу злочину; особливості звільнення від кримінальної відповідальності особи, що вчинила державну зраду. Відмежування від інших складів кримінальних правопорушень.

Колабораційна діяльність: поняття, ознаки, види, відповідальність за її здійснення, аналіз складів злочину, відмежування від інших складів кримінальних правопорушень.

Пособництво державі-агресору: аналіз юридичного складу злочину.

Посягання на життя державного чи громадського діяча: аналіз юридичного складу злочину. Диверсія: особливості об'єктивної та суб'єктивної сторін юридичного складу злочину, форми диверсії. Шпигунство: аналіз юридичного складу злочину; особливості звільнення від кримінальної відповідальності особи, що вчинила шпигунство.

Перешкоджання законній діяльності Збройних Сил України та інших військових формувань. Несанкціоноване поширення інформації про направлення, переміщення зброї, озброєння та бойових припасів в Україну, рух, переміщення або розміщення Збройних Сил України чи інших утворених відповідно до законів України військових формувань, вчинене в умовах воєнного або надзвичайного стану: аналіз юридичних складів злочинів.

РОЗДІЛ 3. Кримінальні правопорушення проти життя, здоров'я, волі, честі та гідності особи, її статевої свободи та статевої недоторканості

ТЕМА 4. Кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи

Систематизація юридичних складів кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи за чинним кримінальним законодавством України.

Кримінальні правопорушення проти життя. Кримінально-правове поняття вбивства. Види вбивств за КК України. Умисне вбивство без обтяжуючих і без пом'якшуючих обставин: відмежування від інших видів умисних вбивств. Умисне вбивство при обтяжуючих обставинах: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, особливості кваліфікації окремих його різновидів. Умисні вбивства при пом'якшуючих обставинах: особливості юридичних складів умисного вбивства, вчиненого в стані сильного душевного хвилювання, умисного вбивства матір'ю своєї новонародженої дитини та умисного вбивства при перевищенні меж необхідної оборони або у разі перевищення заходів, необхідних для затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення. Вбивство через необережність: особливості суб'єктивної сторони юридичного складу кримінального правопорушення. Доведення до самогубства: особливості юридичного

складу кримінального правопорушення, відмежування від умисного вбивства та вбивства через необережність.

Кримінальні правопорушення проти здоров'я. Поняття тілесного ушкодження: медичний та юридичний аспекти. Види тілесних ушкоджень за КК України. Залежність ступеня тяжкості тілесних ушкоджень від тривалості розладу здоров'я та розміру стійкої втрати працездатності. Умисне тяжке тілесне ушкодження: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення. Умисне тяжке тілесне ушкодження, заподіяне за пом'якшуючих обставин: особливості юридичних складів кримінального правопорушення. Умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження: особливості юридичних складів кримінального правопорушення, кваліфікація за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями. Умисне легке тілесне ушкодження: види, особливості юридичних складів кримінального правопорушення. Необережне тяжке або середньої тяжкості тілесне ушкодження: особливості об'єктивної та суб'єктивної сторін юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікація за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями. Побої і мордування: аналіз юридичних складів кримінальних правопорушень. Домашнє насильство: поняття та юридичний склад кримінального правопорушення. Каткування: особливості юридичного складу кримінального правопорушення.

Кримінальні правопорушення проти особистої безпеки. Погроза вбивством: особливості об'єктивної та суб'єктивної сторін складу кримінального правопорушення, відмежування від готування до умисного вбивства. Зараження венеричною хворобою; зараження вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби; неналежне виконання професійних обов'язків, що спричинило зараження особи вірусом імунодефіциту чи іншої невиліковної інфекційної хвороби; розголошення відомостей про проведення медичного огляду на виявлення зараження вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби: особливості юридичних складів кримінального правопорушення.

Кримінальні правопорушення, які вчинюються у сфері медичного обслуговування (незаконна лікувальна діяльність, ненадання допомоги хворому медичним працівником, неналежне виконання професійних обов'язків медичним або фармацевтичним працівником, порушення прав пацієнта, незаконне проведення дослідів над людиною, порушення встановленого законом порядку трансплантації органів або тканин людини, насильницьке донорство, незаконне розголошення лікарської таємниці): загальна характеристика, особливості юридичних складів.

Інші кримінальні правопорушення, що ставлять в небезпеку життя та здоров'я людини (незаконне проведення абортів або стерилізації; залишення в небезпеці; ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані; неналежне виконання обов'язків щодо охорони життя та здоров'я дітей): загальна характеристика, особливості юридичних складів.

ТЕМА 5. Кримінальні правопорушення проти волі, честі та гідності особи

Воля людини як об'єкт кримінально-правової охорони. Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти волі особи.

Кримінальні правопорушення, що посягають на волю людини. Насильницьке зникнення. Незаконне позбавлення волі або викрадення людини: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення. Захоплення заручників; аналіз юридичних складів кримінального правопорушення, кваліфікація за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями. Підміна дитини: особливості об'єктивної та суб'єктивної сторін юридичного складу кримінального правопорушення. Торгівля людьми або інша незаконна угода щодо передачі людини: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення. Примушування до шлюбу: поняття та юридичний склад кримінального правопорушення.

Експлуатація дітей: особливості юридичних складів кримінального правопорушення.
Незаконне поміщення в психіатричний заклад: особливості юридичного складу кримінального правопорушення.

Використання малолітньої дитини для заняття жебрацтвом.

ТЕМА 6. Кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканості

Статева свобода та статева недоторканість людини як об'єкти кримінально-правової охорони. Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості особи.

Кримінальні правопорушення, що посягають на статева свободу та статева недоторканість особи. Згвалтування: поняття та аналіз юридичних складів кримінального правопорушення. Сексуальне насильство: поняття, особливості юридичних складів кримінального правопорушення, кваліфікація за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями. Інші статеві кримінальні правопорушення (примушування до вступу в статевий зв'язок; статеві зносини з особою, яка не досягла шістнадцятирічного віку; розбещення неповнолітніх, домагання дитини для сексуальних цілей): особливості юридичних складів, відмежування від суміжних кримінальних правопорушень.

РОЗДІЛ 4. Кримінальні правопорушення проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина

ТЕМА 7. Кримінальні правопорушення проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина

Окремі конституційні права і свободи людини і громадянина як об'єкт кримінально-правової охорони.

Загальна характеристика та систематизація кримінальних правопорушень проти особистих прав і свобод людини та громадянина.

Кримінальні правопорушення проти окремих політичних прав громадянина України (перешкоджання здійсненню виборчого права; неправомірне використання виборчих бюлетенів, підлог виборчих документів або неправильний підрахунок голосів чи неправильне оголошення результатів виборів; порушення таємниці голосування; порушення законодавства про референдум): особливості юридичних складів, кваліфікація за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями.

Кримінальні правопорушення, що посягають на рівність конституційних прав громадян та їх рівність перед законом. Порушення рівноправності громадян залежно від їх расової, національної, регіональної належності, релігійних переконань, інвалідності та за іншими ознаками: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення.

Кримінальні правопорушення, що посягають на недоторканість приватного життя громадян (порушення недоторканості житла; порушення таємниці листування, телефонних розмов, телеграфної чи іншої кореспонденції, що передаються засобами зв'язку або через комп'ютер; порушення недоторканості приватного життя): особливості юридичних складів кримінальних правопорушень.

Кримінальні правопорушення, що посягають на нормальний розвиток неповнолітніх та матеріальне забезпечення осіб, що потребують соціального захисту, їх особисту безпеку (ухилення від сплати аліментів на утримання дітей; ухилення від сплати коштів на утримання непрацездатних батьків; злісне невиконання обов'язків по догляду за дитиною або за особою, щодо якої встановлена опіка чи піклування; зловживання опікунськими правами; розголошення таємниці усиновлення (удочеріння)): особливості юридичних складів кримінальних правопорушень. Незаконні дії щодо усиновлення (удочеріння): аналіз юридичних складів кримінального правопорушення.

Кримінальні правопорушення, що посягають на трудові права громадян (перешкоджання законній професійній діяльності журналістів; грубе порушення законодавства про працю; грубе порушення угоди про працю; не виплата заробітної плати, стипендії, пенсії чи інших установлених законом виплат): особливості юридичних складів кримінальних правопорушень.

Кримінальні правопорушення, що посягають на права громадян, на захист своїх прав і свобод та задоволення політичних, економічних, соціальних, культурних та інших інтересів (перешкоджання законній діяльності професійних спілок, політичних партій, громадських організацій; примушування до участі у страйку або перешкоджання участі у страйку; порушення права на отримання освіти; порушення права на безоплатну медичну допомогу): особливості юридичних складів кримінальних правопорушень.

Кримінальні правопорушення, що посягають на право інтелектуальної власності та авторські права (порушення авторського права і суміжних прав; порушення прав на об'єкти промислової власності): аналіз юридичних складів кримінальних правопорушень.

Кримінальні правопорушення, що посягають на свободу світогляду і віросповідання, порядок відправлення релігійних культів та порядок поведіння з культовими (релігійними) цінностями (пошкодження релігійних споруд чи культових будинків; незаконне утримування, осквернення або знищення релігійних святинь; перешкоджання здійсненню релігійного обряду; посягання на здоров'я людей під приводом проповідування релігійних віровчень чи виконання релігійних обрядів): особливості юридичних складів кримінальних правопорушень.

РОЗДІЛ 5. Кримінальні правопорушення проти власності, у сфері господарської діяльності та проти довкілля

ТЕМА 8. Кримінальні правопорушення проти власності

Власність та право власності як об'єкти кримінально-правової охорони. Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти власності. Систематизація юридичних складів кримінальних правопорушень проти власності за чинним кримінальним законодавством України.

Корисливі посягання на власність. Розкрадання чужого майна як родова юридична конструкція окремих корисливих посягань на власність. Ознаки, форми та види розкрадання. Крадіжка: таємний спосіб викрадення майна як специфічна ознака крадіжки; кваліфіковані види крадіжки. Грабіж: відкритий спосіб викрадення майна як специфічна ознака грабежу; кваліфіковані види грабежу; характер насильства і погрози насильством при насильницькому грабежі. Розбій: особливості конструкції основного юридичного складу кримінального правопорушення; характер насильства і погрози насильством при розбої; кваліфіковані види розбою; розбій та інші кримінальні правопорушення – розмежування юридичних складів, кваліфікація за сукупністю кримінальних правопорушень. Викрадення шляхом демонтажу та іншим засобом електричних мереж, кабельних ліній зв'язку та їх обладнання: особливості предмета кримінального правопорушення та способів його вчинення. Вимагання: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення; відмежування вимагання від насильницького грабежу та розбою, кваліфікація за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями. Шахрайство: предмет та способи шахрайства як специфічні елементи його юридичних складів; шахрайство та інші кримінальні правопорушення – розмежування та кваліфікація за сукупністю кримінальних правопорушень. Привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем: особливості юридичних складів кримінальних правопорушень, розмежування з іншими кримінальними правопорушеннями проти власності. Заподіяння майнової шкоди шляхом обману або зловживання довірою: особливості юридичних складів кримінальних правопорушень, відмежування від шахрайства, привласнення та розтрата майна. Привласнення особою

знайденого або чужого майна, що випадково опинилося у неї: особливості юридичного складу кримінального правопорушення.

Некорисливі посягання на власність. Умисне знищення або пошкодження майна: особливості юридичних складів кримінального правопорушення, кваліфіковані види кримінального правопорушення. Необережне знищення або пошкодження майна: особливості конструкції об'єктивної сторони юридичного складу кримінального правопорушення. Порушення обов'язків щодо охорони майна: особливості юридичного складу кримінального правопорушення. Погроза знищення майна: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення. Придбання або збут майна, завідомо здобутого кримінально протиправним шляхом: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

ТЕМА 9. Кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності

Економічна діяльність, господарська діяльність та підприємницька діяльність як об'єкти кримінально-правової охорони. Загальна характеристика кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності. Систематизація юридичних складів кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності за КК України.

Кримінальні правопорушення, що посягають на встановлений порядок здійснення господарської діяльності та окремих її видів. Порушення порядку зайняття господарською та банківською діяльністю: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення, види діяльності, що підлягають ліцензуванню. Зайняття забороненими видами господарської діяльності: зміст поняття «види господарської діяльності, щодо яких є спеціальна заборона», встановлена законом, та його співвідношення з поняттям «види діяльності, заборонені кримінальним законом», кваліфіковані види цього кримінального правопорушення. Фіктивне підприємництво: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення. Фіктивне банкрутство: особливості юридичного складу кримінального правопорушення. Доведення до банкрутства: особливості об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення.

Кримінальні правопорушення, що посягають на фінансову діяльність. Ухилення від сплати податків, зборів, інших обов'язкових платежів: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення. Шахрайство з фінансовими ресурсами: особливості юридичних складів кримінального правопорушення, відмежування від інших кримінальних правопорушень. Контрабанда: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення. Незаконне використання з метою отримання прибутку гуманітарної допомоги, благодійних пожертв або безоплатної допомоги.

Кримінальні правопорушення, що посягають на встановлений порядок виготовлення і використання документів в господарській діяльності. Виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою збуту або збут піддроблених грошей, державних цінних паперів чи білетів державної лотереї: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення.

Кримінальні правопорушення, що посягають на встановлений порядок формування та витрачання бюджетних коштів.

Кримінальні правопорушення, що посягають на встановлений порядок реалізації споживачам товарів і надання послуг. Випуск або реалізація недоброякісної продукції: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Кримінальні правопорушення, що посягають на свободу господарської діяльності. Незаконне збирання з метою використання або використання відомостей, що становлять комерційну таємницю: особливості предмета та способів вчинення кримінального правопорушення, форми підприємницького шпигунства. Розголошення комерційної таємниці: особливості юридичного складу кримінального правопорушення.

Кримінальні правопорушення, що посягають на відносини у сфері приватизації державного чи комунального майна. Незаконна приватизація державного, комунального майна: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення.

ТЕМА 10. Кримінальні правопорушення проти довкілля

Екологічна безпека навколишнього природного середовища як родовий об'єкт кримінальних правопорушень проти довкілля. Особливості безпосередніх об'єктів кримінальних правопорушень проти довкілля.

Кримінальні правопорушення проти екологічної безпеки (порушення правил екологічної безпеки; нежиття заходів щодо ліквідації наслідків екологічного забруднення; приховування або перекручення відомостей про екологічний стан або захворюваність населення; проектування чи експлуатація споруд без систем захисту довкілля): загальна характеристика, особливості юридичних складів кримінальних правопорушень.

Кримінальні правопорушення, що посягають на встановлений порядок використання землі, її надр (забруднення або псування земель; порушення правил охорони надр; безгосподарське використання земель): загальна характеристика, особливості юридичних складів кримінальних правопорушень.

Кримінальні правопорушення, що посягають на встановлений порядок використання водних ресурсів та атмосферного повітря (порушення правил охорони вод; забруднення моря; порушення законодавства про континентальний шельф України; забруднення атмосферного повітря): загальна характеристика, особливості юридичних складів кримінальних правопорушень.

Кримінальні правопорушення, що посягають на встановлений порядок використання об'єктів флори і фауни (знищення або пошкодження лісових масивів; незаконна порубка лісу; порушення законодавства про захист рослин; незаконне полювання; незаконне зайняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом; проведення вибухових робіт з порушенням правил охорони рибних запасів; порушення ветеринарних правил; умисне знищення або пошкодження територій, взятих під охорону держави, та об'єктів природно-заповідного фонду): загальна характеристика, особливості юридичних складів кримінальних правопорушень.

РОЗДІЛ 6. Кримінальні правопорушення проти громадської безпеки, безпеки виробництва, безпеки руху та експлуатації транспорту

ТЕМА 11. Кримінальні правопорушення проти громадської безпеки

Громадська безпека як об'єкт кримінально-правової охорони. Загальна характеристика та види кримінальних правопорушень проти громадської безпеки.

Створення та керівництво злочинною спільнотою або злочинною організацією, участь у них та кримінальні правопорушення, що вчинюються ними чи пов'язаних з ними: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення; підстава звільнення від кримінальної відповідальності. Встановлення або поширення злочинного впливу. Поняття злочинного впливу та особи, яка перебуває у статусі суб'єкта підвищеного злочинного впливу, в тому числі «вора в законі».

Організація сприяння у проведенні або участь у злочинному зібранні (сходці). Звернення за застосування злочинного впливу.

Сприяння учасникам злочинних організацій та укриття їх злочинної діяльності: особливості юридичних складів кримінального правопорушення.

Бандитизм: ознаки банди, форми бандитизму, особливості кваліфікації бандитизму, пов'язаного з вчиненням інших кримінальних правопорушень. Терористичний акт: особливості юридичних складів кримінального правопорушення; підстава звільнення від кримінальної відповідальності. Створення не передбачених законом воєнізованих або

збройних формувань: особливості юридичних складів кримінального правопорушення; підстава звільнення від кримінальної відповідальності.

Незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами чи радіоактивними матеріалами. Викрадення, привласнення, вимагання вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин чи радіоактивних матеріалів або заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживанням службовим становищем: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення, відмежування від інших кримінальних правопорушень, кваліфікація за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями. Незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення, кваліфікація за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями; підстава звільнення від кримінальної відповідальності. Недбале зберігання вогнепальної зброї або бойових припасів: особливості об'єктивної та суб'єктивної сторін юридичного складу кримінального правопорушення. Незаконне поводження з радіоактивними матеріалами: особливості юридичних складів кримінального правопорушення.

Порушення правил, що забезпечують громадську безпеку. Порушення встановлених законодавством вимог пожежної безпеки: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення.

Інші кримінальних правопорушень проти громадської безпеки. Завідомо неправдиве повідомлення про загрозу безпеці громадян, знищення чи пошкодження об'єктів власності: особливості юридичних складів кримінального правопорушення.

ТЕМА 12. Кримінальні правопорушення проти безпеки виробництва

Безпека виробництва як об'єкт кримінально-правової охорони. Загальна характеристика та види кримінальних правопорушень проти безпеки виробництва.

Кримінальні правопорушення у сфері безпеки праці. Порушення вимог законодавства про охорону праці: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення, відмежування від інших кримінальних правопорушень. Порушення правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення.

Інші кримінальних правопорушень у сфері безпеки виробництва. Порушення правил безпеки на вибухонебезпечних підприємствах або у вибухонебезпечних цехах: особливості юридичних складів кримінального правопорушення. Порушення правил ядерної або радіаційної безпеки: особливості юридичних складів кримінального правопорушення. Порушення правил, що стосуються безпечного використання промислової продукції або безпечної експлуатації будівель і споруд: особливості юридичних складів кримінального правопорушення.

ТЕМА 13. Кримінальні правопорушення проти безпеки руху та експлуатації транспорту

Безпека руху та експлуатації транспорту як об'єкт кримінально-правової охорони. Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти безпеки руху та експлуатації транспорту та проблеми систематизації їх юридичних складів.

Кримінальні правопорушення, що посягають на безпеку руху та експлуатацію всіх видів транспорту. Пошкодження шляхів сполучення і транспортних засобів: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення. Примушування працівника транспорту до невиконання своїх службових обов'язків: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення. Порушення чинних на транспорті правил: особливості юридичного складу кримінального правопорушення, відмежування від інших кримінальних правопорушень.

Кримінальні правопорушення, що посягають на безпеку руху та експлуатацію залізничного, повітряного, водного та магістрального трубопровідного транспорту.

Порушення правил безпеки руху або експлуатації залізничного, водного чи повітряного транспорту аналіз юридичних складів кримінального правопорушення.

Кримінальні правопорушення, що посягають на безпеку руху та експлуатацію автомобільного та міського електричного транспорту. Порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення. Керування транспортними засобами в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції. Незаконне заволодіння транспортним засобом: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення, відмежування від інших кримінальних правопорушень, кваліфікація за сукупністю кримінальних правопорушень. Знищення, підробка або заміна номерів вузлів та агрегатів транспортного засобу: особливості юридичного складу кримінального правопорушення.

РОЗДІЛ 7. Кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності. Кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, прекурсорів та інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення

ТЕМА 14. Кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності

Громадський порядок і моральність як об'єкти кримінально-правової охорони. Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти громадського порядку і моральності.

Кримінальні правопорушення проти громадського порядку. Групове порушення громадського порядку: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення, відмежування від суміжних кримінальних правопорушень. Масові заворушення: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення. Заклики до вчинення дій, що загрожують громадському порядку: особливості об'єктивної та суб'єктивної сторін юридичного складу кримінального правопорушення. Хуліганство: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення, відмежування від суміжних кримінальних правопорушень, кваліфікація за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями.

Кримінальні правопорушення проти моральності. Наруга над могилою: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення. Нищення, руйнування чи псування пам'яток історії або культури: особливості юридичних складів кримінального правопорушення. Жорстоке поводження з тваринами: особливості юридичних складів кримінального правопорушення. Ввезення, виготовлення або розповсюдження творів, що пропагують культ насильства і жорстокості: особливості юридичних складів кримінального правопорушення. Ввезення, виготовлення, збут і розповсюдження порнографічних предметів: особливості юридичних складів кримінального правопорушення. Створення або утримання місць розпусти і звідництво: особливості юридичних складів кримінального правопорушення. Проституція або примушування чи втягнення до заняття проституцією: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення. Втягнення неповнолітніх у протиправну діяльність: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікація за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями.

ТЕМА 15. Кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення

Здоров'я населення як об'єкт кримінально-правової охорони.

Кримінальні правопорушення, що посягають на встановлений порядок обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів. Контрабанда

наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення, відмежування від інших кримінальних правопорушень, кваліфікація за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями. Викрадення, привласнення, вимагання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів чи заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення, відмежування від інших кримінальних правопорушень, кваліфікація за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями. Незаконне введення в організм наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення, кваліфікація за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями. Схиляння до вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів: особливості юридичних складів кримінального правопорушення, кваліфікація за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями. Порухення встановлених правил обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів: особливості юридичних складів кримінального правопорушення, відмежування від інших кримінальних правопорушень. Незаконне публічне вживання наркотичних засобів: особливості юридичних складів кримінального правопорушення.

Інші кримінальні правопорушення, що порушують встановлений порядок обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів (незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту; посів або вирощування снотворного маку чи конопель; незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання прекурсорів; викрадення, привласнення, вимагання прекурсорів або заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем; викрадення, привласнення, вимагання обладнання, призначеного для виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, чи заволодіння ним шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем та інші незаконні дії з таким обладнанням; організація або утримання місць для незаконного вживання, виробництва чи виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів; незаконне виготовлення, підроблення, використання чи збут підроблених документів на отримання наркотичних засобів, психотропних речовин або прекурсорів; незаконна видача рецепта на право придбання наркотичних засобів або психотропних речовин), особливості їх юридичних складів.

Інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення. Використання коштів, здобутих від незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення, кваліфікація за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, перевезення, пересилання, зберігання з метою збуту або збут отруйних і сильнодіючих речовин: особливості юридичних складів кримінального правопорушення. Незаконна організація або утримання місць для вживання одурманюючих засобів: особливості юридичного складу кримінального правопорушення. Спонукування неповнолітніх до застосування допінгу: особливості юридичних складів кримінального правопорушення. Схиляння неповнолітніх до вживання одурманюючих засобів: особливості юридичного складу кримінального правопорушення.

РОЗДІЛ 8. Кримінальні правопорушення у сфері охорони державної таємниці, недоторканості державного кордону України, забезпечення призову та мобілізації. Кримінальні правопорушення проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян та кримінальні правопорушення проти журналістів

ТЕМА 16. Кримінальні правопорушення у сфері охорони державної таємниці, недоторканності державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації

Зовнішня, внутрішня та інформаційна безпека як об'єкти кримінально-правової охорони. Загальна характеристика кримінальних правопорушень у сфері охорони державної таємниці, недоторканності державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації.

Кримінальні правопорушення, що порушують правила охорони та зберігання державної чи службової таємниці. Розголошення державної таємниці: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення. Втрата документів, що містять державну таємницю: особливості об'єктивної та суб'єктивної сторін юридичного складу кримінального правопорушення, відмежування від розголошення державної таємниці. Передача або збирання відомостей, що становлять конфіденційну інформацію, яка є власністю держави: особливості предмета кримінального правопорушення, відмежування від державної зради та шпигунства.

Кримінальні правопорушення, що порушують встановлений порядок перетинання державного кордону України та правила переміщення через її митний кордон окремих предметів. Незаконне перетинання державного кордону: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення. Незаконне переправлення осіб через державний кордон України: особливості об'єктивної сторони та суб'єкта юридичного складу кримінального правопорушення.

Кримінальні правопорушення, що порушують встановлений порядок комплектування Збройних Сил України. Ухилення від призову на строкову військову службу: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення. Ухилення від призову за мобілізацією: особливості об'єктивної сторони юридичного складу кримінального правопорушення. Ухилення від військового обліку або спеціальних зборів: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення.

ТЕМА 17. Кримінальні правопорушення проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян громадян та кримінальні правопорушення проти журналістів

Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти порядку управління за чинним кримінальним законодавством України.

Кримінальні правопорушення, що посягають на загальні засади управлінської діяльності в державі. Наруга над державними символами: особливості юридичних складів кримінального правопорушення. Незаконне перешкоджання організації або проведенню зборів, мітингів, походів і демонстрацій: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення. Захоплення державних або громадських будівель чи споруд: особливості об'єктивної та суб'єктивної сторін юридичного складу кримінального правопорушення. Самовільне присвоєння владних повноважень або звання службової особи: особливості юридичного складу кримінального правопорушення, кваліфікація за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями. Одержання незаконної винагороди працівником державного підприємства, установи чи організації: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, відмежування від інших кримінальних правопорушень. Самоправство: особливості юридичного складу кримінального правопорушення. Примушування до виконання чи невиконання цивільно-правових зобов'язань: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення, відмежування від інших кримінальних правопорушень, кваліфікація за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями.

Кримінальні правопорушення, що посягають на окремі блага та інтереси фізичних осіб як суб'єктів управлінської діяльності. Опір представникові влади, працівникові правоохоронного органу, члену громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовцеві: аналіз юридичних складів кримінального

правопорушення, відмежування від інших кримінальних правопорушень, кваліфікація за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями. Погроза або насильство щодо працівника правоохоронного органу: особливості юридичних складів кримінального правопорушення, кваліфікація за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями. Втручання в діяльність працівника правоохоронного органу: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення, відмежування від інших кримінальних правопорушень. Умисне знищення або пошкодження майна працівника правоохоронного органу: особливості юридичних складів кримінального правопорушення. Посягання на життя працівника правоохоронного органу, члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовця: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, відмежування від інших кримінальних правопорушень. Захоплення представника влади або працівника правоохоронного органу як заручника: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення, відмежування від суміжних кримінальних правопорушень. Погроза або насильство щодо службової особи чи громадянина, який виконує громадський обов'язок: особливості юридичних складів кримінального правопорушення.

Погроза або насильство щодо журналіста. Умисне знищення або пошкодження майна журналіста. Посягання на життя журналіста. Захоплення журналіста як заручника.

Кримінальні правопорушення, що посягають на встановлений порядок функціонування матеріальних носіїв управлінської діяльності. Викрадення, привласнення, вимагання документів, штампів, печаток, заволодіння ними шляхом шахрайства чи зловживання службовим становищем або їх пошкодження: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення, відмежування від інших кримінальних правопорушень. Підроблення документів, печаток, штампів та бланків, їх збут, використання підроблених документів: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення, відмежування від інших кримінальних правопорушень, кваліфікація за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями. Незаконне використання спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення, відмежування від суміжних кримінальних правопорушень.

РОЗДІЛ 9. Кримінальні правопорушення у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж. Кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг

ТЕМА 18. Кримінальні правопорушення у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж

Безпека комп'ютерної інформації як об'єкт кримінально-правової охорони. Загальна характеристика кримінальних правопорушень у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж.

Незаконне втручання в роботу електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення, кваліфікація за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями. Викрадення, привласнення, вимагання комп'ютерної інформації або заволодіння нею шляхом шахрайства чи зловживання службовим становищем: особливості предмета та об'єктивної сторони юридичних складів кримінального правопорушення, відмежування від суміжних кримінальних правопорушень. Порушення правил експлуатації автоматизованих електронно-обчислювальних систем: особливості юридичних складів кримінального правопорушення.

ТЕМА 19. Кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг

Сфера службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг як об'єкт кримінально-правової охорони.

Поняття службової особи та службового кримінального правопорушення.

«Загальні» юридичні склади службових кримінальних правопорушень. Зловживання владою або службовим становищем: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення, відмежування від інших кримінальних правопорушень, суб'єктом яких є службова особа. Зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги. Перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу: особливості основного юридичного складу кримінального правопорушення; кваліфіковані види кримінального правопорушення; кваліфікація за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями. Службова недбалість: особливості об'єктивної та суб'єктивної сторін юридичних складів кримінального правопорушення. Службове підроблення: особливості юридичних складів кримінального правопорушення, відмежування від інших кримінальних правопорушень, кваліфікація за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями.

Декларування недостовірної інформації.

Неправомірна вигода як родове поняття окремої групи службових кримінальних правопорушень. Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення, кваліфікація за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями. Пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди службовій особі: особливості юридичних складів кримінального правопорушення; підстави звільнення від кримінальної відповідальності особи, яка надала неправомірну вигоду. Провокація підкупу: особливості юридичних складів кримінального правопорушення. Підкуп службової особи юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми. Підкуп особи, яка надає публічні послуги.

РОЗДІЛ 10. Кримінальні правопорушення проти правосуддя

ТЕМА 20. Кримінальні правопорушення проти правосуддя

Правосуддя як об'єкт кримінально-правової охорони. Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти правосуддя за чинним кримінальним законодавством України.

Кримінальні правопорушення проти правосуддя, що вчинюються службовими особами, які здійснюють чи забезпечують здійснення правосуддя. Завідомо незаконні затримання, привід або арешт: особливості юридичних складів кримінального правопорушення. Притягнення завідомо невинного до кримінальної відповідальності: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення. Примушування давати показання: особливості юридичних складів кримінального правопорушення, кваліфікація за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями. Постановлення суддею (судьями) завідомо неправосудного вироку, рішення, ухвали або постанови: особливості юридичних складів кримінального правопорушення, відмежування від інших кримінальних правопорушень. Невжиття заходів безпеки щодо осіб, взятих під захист; розголошення відомостей про заходи безпеки щодо особи, взятої під захист: аналіз юридичних складів кримінальних правопорушень.

Кримінальні правопорушення проти правосуддя, вчинювані особами, на яких покладено обов'язки зі сприяння у здійсненні правосуддя. Завідомо неправдиве показання: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення. Відмова свідка від давання показань або відмова експерта чи перекладача від виконання покладених на них обов'язків: особливості юридичного складу кримінального правопорушення. Розголошення даних оперативно-розшукової діяльності, досудового розслідування: особливості об'єктивної сторони та суб'єкта юридичного складу кримінального правопорушення.

Кримінальні правопорушення проти правосуддя, вчинювані засудженими або особами, які знаходяться під вартою. Ухилення від відбування покарання у виді обмеження волі та у виді позбавлення волі: особливості юридичних складів кримінального правопорушення. Невиконання обмежувальних заходів, обмежувальних приписів або не проходження програми для кривдників. Ухилення від покарання, не пов'язаного з позбавленням волі: особливості об'єктивної сторони та суб'єкта юридичних складів кримінального правопорушення. Умисне невиконання угоди про примирення або про визнання винуватості. Злісне ухилення особи від відбування адміністративного стягнення у виді суспільно корисних робіт. Злісна непокоря вимогам адміністрації установи виконання покарань: особливості юридичного складу кримінального правопорушення, відмежування від інших кримінальних правопорушень. Дії, що дезорганізують роботу установ виконання покарань: особливості об'єктивної сторони та суб'єкта юридичного складу кримінального правопорушення. Втеча з місця позбавлення волі або з-під варти: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення, кваліфікація за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями. Втеча із спеціалізованого лікувального закладу: особливості об'єктивної сторони юридичного складу кримінального правопорушення. Порушення правил адміністративного нагляду: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Кримінальні правопорушення проти правосуддя, вчинювані особами, які не мають безпосереднього відношення до здійснення правосуддя. Втручання в діяльність судових органів: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення, відмежування від інших кримінальних правопорушень. Незаконне втручання в роботу автоматизованої системи документообігу суду. Погроза або насильство щодо судді, народного засідателя чи присяжного: особливості юридичних складів кримінального правопорушення. Умисне знищення або пошкодження майна судді, народного засідателя чи присяжного: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення. Посягання на життя судді, народного засідателя чи присяжного у зв'язку з їх діяльністю, пов'язаною зі здійсненням правосуддя: особливості юридичного складу кримінального правопорушення. Невиконання судового рішення: особливості об'єктивної сторони юридичних складів кримінального правопорушення, відмежування від інших кримінальних правопорушень. Завідомо неправдиве повідомлення про вчинення кримінального правопорушення: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення. Перешкоджання з'явленню свідка, потерпілого, експерта, примушування їх до відмови від давання показань чи висновку: особливості об'єктивної сторони юридичного складу кримінального правопорушення. Приховування кримінального правопорушення: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення. Незаконні дії щодо майна, на яке накладено арешт, заставленого майна, яке описано чи підлягає конфіскації: особливості об'єктивної сторони та суб'єкта юридичного складу кримінального правопорушення.

Кримінальні правопорушення, що посягають на життя, здоров'я, особисту безпеку, інші блага та інтереси захисників чи представників особи у зв'язку з їх діяльністю з надання правової допомоги. Втручання в діяльність захисника чи представника особи: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення. Погроза або насильство щодо захисника чи представника особи; умисне знищення або пошкодження майна захисника чи представника особи: особливості об'єктивної та суб'єктивної сторін юридичних складів кримінальних правопорушень. Посягання на життя захисника чи представника особи у зв'язку з діяльністю, пов'язаною з наданням правової допомоги: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

РОЗДІЛ 11. Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку несення військової служби. Кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку

ТЕМА 21. Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку несення військової служби

Поняття військового кримінального правопорушення. Військовий кримінальне правопорушення і військовий дисциплінарний проступок. Юридична природа застосування правил Дисциплінарного статуту Збройних Сил України за діяння, передбачені в деяких статтях розділу XIX КК України.

Кримінальні правопорушення, що посягають на порядок взаємовідносин між військовослужбовцями. Непокора: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення, відмежування від невиконання наказу. Опір начальникові або примушування його до порушення службових обов'язків: особливості юридичних складів кримінального правопорушення, кваліфікація за сукупністю з іншими кримінальними правопорушеннями. Погроза або насильство щодо начальника: особливості юридичних складів кримінального правопорушення. Порушення статутних правил взаємовідносин між військовослужбовцями за відсутності відносин підлеглості: особливості юридичних складів кримінального правопорушення.

Кримінальні правопорушення, що посягають на встановлений порядок проходження військової служби. Самовільне залишення військової частини або місця служби: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення, відмежування від дезертирства та від самовільного залишення поля бою або відмови діяти зброєю. Ухилення від військової служби шляхом самокалічення або іншим способом: способи вчинення кримінального правопорушення, мотив і мета кримінального правопорушення.

Кримінальні правопорушення, що посягають на встановлений порядок користування військовим майном. Кримінальні правопорушення, що посягають на встановлений порядок поводження зі зброєю та порядок експлуатації військової техніки. Порушення правил поводження зі зброєю, а також із речовинами і предметами, що становлять підвищену небезпеку для оточення: аналіз юридичних складів кримінального правопорушення.

Кримінальні правопорушення, що посягають на встановлений порядок несення окремих видів військової служби.

Кримінальні правопорушення, що порушують правила охорони та зберігання військових відомостей. Розголошення відомостей військового характеру, що становлять державну таємницю, або втрата документів чи матеріалів, що містять такі відомості: особливості предмета, об'єктивної та суб'єктивної сторін юридичних складів кримінального правопорушення.

Військові службові кримінальні правопорушення. Поняття військової службової особи. Перевищення військовою службовою особою влади чи службових повноважень: особливості об'єктивної сторони юридичних складів кримінального правопорушення. Недбале ставлення до військової служби; бездіяльність військової влади: особливості юридичних складів кримінальних правопорушень.

Кримінальні правопорушення, вчинювані в умовах воєнного стану або в бойовій обстановці. Здача або залишення ворогові засобів ведення війни; самовільне залишення поля бою або відмова діяти зброєю; добровільна здача в полон; злочинні дії військовослужбовця, який перебуває в полоні; мародерство; насильство над населенням у районі воєнних дій; погане поводження з військовополоненими; незаконне використання символіки Червоного Хреста і Червоного Півмісяця та зловживання ними: загальна характеристика та особливості юридичних складів цих кримінальних правопорушень.

ТЕМА 22. Кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку

Загальна характеристика та види кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку. Міжнародні злочини та злочини міжнародного характеру. Римський статут Міжнародного кримінального суду як джерело кримінального права.

Кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства. Пропаганда війни: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення. Злочин агресії: особливості юридичних складів кримінального правопорушення. Воєнні злочини: особливості юридичних складів кримінального правопорушення, зокрема, порушення, пов'язані з застосуванням засобів ведення війни, заборонених міжнародним правом, та інші порушення законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України. Злочини проти людяності: особливості юридичного складу, наскрізних понять.

Застосування зброї масового знищення: особливості юридичного складу кримінального правопорушення. Розроблення, виробництво, придбання, зберігання, збут, транспортування зброї масового знищення: особливості юридичного складу кримінального правопорушення. Екоцид: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення. Геноцид: аналіз юридичного складу кримінального правопорушення.

Виготовлення, поширення комуністичної, нацистської символіки та пропаганда комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів. Виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії Російської Федерації проти України, глорифікація її учасників.

Кримінальні правопорушення проти міжнародного правопорядку. Посягання на життя представника іноземної держави: особливості юридичного складу кримінального правопорушення. Кримінальні правопорушення проти осіб та установ, що мають міжнародний захист: особливості юридичних складів кримінального правопорушення. Незаконне використання символіки Червоного Хреста і Червоного Півмісяця: особливості юридичного складу кримінального правопорушення, відмежування від кримінального правопорушення, передбаченого ст. 435 КК України. Піратство: особливості юридичних складів кримінального правопорушення. Найманство: аналіз юридичних складів кримінальних правопорушень, що охоплюються цим поняттям.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Тематичний план

Денна форма навчання

№ те- ми	Найменування розділів та тем	Денна форма навчання				
		Кількість годин				
		Усьо го	Л	С	П	СР
4 семестр						
Загальна частина						

1.	Поняття, завдання, система та принципи кримінального права України	8	2	2		4
2.	Джерела кримінального права України. Закон про кримінальну відповідальність	6				6
3.	Кримінальне правопорушення та його види	8	2	2		4
4.	Склад кримінального правопорушення	8	2	2		4
5.	Об'єкт і предмет кримінального правопорушення	6				6
6.	Об'єктивна сторона кримінального правопорушення	6				6
7.	Суб'єкт кримінального правопорушення	6				6
8.	Суб'єктивна сторона кримінального правопорушення	6				6
9.	Стадії кримінального правопорушення	8	2	2		4
10.	Співучасть у кримінальному правопорушенні	8	2	2		4
11.	Множинність кримінальних правопорушень	8	2	2		4
12.	Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння	8	2		2	4
13.	Кримінальна відповідальність	6				6
14.	Звільнення від кримінальної відповідальності	8	2		2	4
15.	Покарання та його види	8	2	2		4
16.	Призначення покарання	8	2		2	4
17.	Звільнення від покарання та його відбування	10	2		2	6
18.	Судимість	6			2	4
19.	Заходи кримінально-правового характеру	10	2		2	6
20.	Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх	6	2			4
	Всього за 4 семестр	150	26	14	12	96
	Всього по курсу «Кримінальне право» (Загальна частина)	150	26	14	12	96
ЗАЛІК						
Особлива частина						
5 семестр						

1	Поняття і система Особливої частини кримінального права	8	2	2		4
2	Наукові основи кваліфікації кримінальних правопорушень	6		2		4
3	Злочини проти основ національної безпеки України	8	2		2	4
4	Кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи	8	2		2	4
5	Кримінальні правопорушення проти волі, честі та гідності особи	8	2		2	4
6	Кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканності особи	8	2		2	4
7	Кримінальні правопорушення проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина	8			2	6
8	Кримінальні правопорушення проти власності	8	2		2	4
9	Кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності	6				6
10	Кримінальні правопорушення проти довкілля	6				6
11	Кримінальні правопорушення проти громадської безпеки	8	2		2	4
12	Кримінальні правопорушення проти безпеки виробництва	4				4
13	Кримінальні правопорушення проти безпеки руху та експлуатації транспорту	4				4
14	Кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності	6				6
15	Кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення	6			2	4
16	Кримінальні правопорушення у сфері охорони державної таємниці, недоторканності державного кордону України, забезпечення призову та мобілізації	6				6
17	Кримінальні правопорушення проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань	6			2	4

	громадян та кримінальні правопорушення проти журналістів					
18	Кримінальні правопорушення у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку	6				6
19	Кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг	8	2		2	4
20	Кримінальні правопорушення проти правосуддя	8	2		2	4
21	Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку несення військової служби (військові кримінальні правопорушення)	6				6
22	Кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку	8	2		2	4
	Всього за 5 семестр	150	20	4	24	102
	Всього по курсу «Кримінальне право» (Особлива частина)	150	20	4	24	102
	Всього по курсу «Кримінальне право»	300	46	18	36	200
ЕКЗАМЕН						

Заочна форма навчання

№ теми	Найменування розділів та тем	Заочна форма навчання				
		Кількість годин				
		Усього	Л	С	П	СР
4 семестр						
Загальна частина						
1.	Поняття, завдання, система та принципи кримінального права України	8	2			6
2.	Джерела кримінального права України. Закон про кримінальну відповідальність	8				8

3.	Кримінальне правопорушення та його види	8	2			6
4.	Склад кримінального правопорушення	8	2			6
5.	Об'єкт і предмет кримінального правопорушення	6				6
6.	Об'єктивна сторона кримінального правопорушення	6				6
7.	Суб'єкт кримінального правопорушення	6				6
8.	Суб'єктивна сторона кримінального правопорушення	6				6
9.	Стадії кримінального правопорушення	8	2			6
10.	Співучасть у кримінальному правопорушенні	8	2			6
11.	Множинність кримінальних правопорушень	8	2			6
12.	Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння	8		2		6
13.	Кримінальна відповідальність	8				8
14.	Звільнення від кримінальної відповідальності	8				8
15.	Покарання та його види	8		2		6
16.	Призначення покарання	8				8
17.	Звільнення від покарання та його відбування	8		2		6
18.	Судимість	8				8
19.	Заходи кримінально-правового характеру	8				8
20.	Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх	6				6
	Всього за 4 семестр	150	12	6		132
	Всього по курсу «Кримінальне право» (Загальна частина)	150	12	6		132
ЗАЛІК						
Особлива частина						
5 семестр						
1	Поняття і система Особливої частини кримінального права	6				6

2	Наукові основи кваліфікації кримінальних правопорушень	6				6
3	Злочини проти основ національної безпеки України	8	2			6
4	Кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи	8	2			6
5	Кримінальні правопорушення проти волі, честі та гідності особи	6				6
6	Кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканності особи	8	2			6
7	Кримінальні правопорушення проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина	6				6
8	Кримінальні правопорушення проти власності	8	2			6
9	Кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності	6				6
10	Кримінальні правопорушення проти довкілля	6				6
11	Кримінальні правопорушення проти громадської безпеки	8			2	6
12	Кримінальні правопорушення проти безпеки виробництва	6				6
13	Кримінальні правопорушення проти безпеки руху та експлуатації транспорту	6				6
14	Кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності	6				6
15	Кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення	8			2	6
16	Кримінальні правопорушення у сфері охорони державної таємниці, недоторканності державного кордону України, забезпечення призову та мобілізації	6				6
17	Кримінальні правопорушення проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань	6				6

	громадян та Кримінальні правопорушення проти журналістів					
18	Кримінальні правопорушення у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку	6				6
19	Кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг	8	2			6
20	Кримінальні правопорушення проти правосуддя	8			2	6
21	Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку несення військової служби (військові кримінальні правопорушення)	6				6
22	Кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку	8	2			6
	Всього за 5 семестр	150	12		6	132
	Всього по курсу «Кримінальне право» (Особлива частина)	150	12		6	132
	Всього по курсу «Кримінальне право»	300	24	6	6	264
ЕКЗАМЕН						

5. ТЕМАТИКА СЕМІНАРСЬКИХ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

СЕМЕСТР 4

ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

Тема 1. Поняття, завдання, система та принципи кримінального права України

Вид заняття: семінар

Навчальні питання:

1. Кримінальне право України як окрема галузь права: поняття, характерні особливості, місце в правовій системі.
2. Кримінальне право України як юридична наука та навчальна дисципліна у вищих навчальних закладах.
3. Завдання функції кримінального права.
4. Джерела кримінального права.
5. Система кримінального права України.

6. Система принципів кримінального права України.
7. Механізм кримінально-правового регулювання: поняття, загальна характеристика: завдання, основні елементи та методи.

Тема 3. Кримінальне правопорушення та його види

Вид заняття: семінар

Навчальні питання:

1. Загальні підходи до вивчення кримінального правопорушення і визначення його поняття у доктрині кримінального права.
2. Ознаки кримінального правопорушення, їх загальна характеристика.
3. Види кримінальних правопорушень.
4. Поняття та ознаки кримінального проступку.
5. Поняття та ознаки злочину за КК.
6. Класифікація (види) злочинів у кримінальному праві.
7. Поняття малозначного діяння, що формально містить ознаки кримінального правопорушення.
8. Відмінність кримінального правопорушення від інших правопорушень.

Тема 4. Склад кримінального правопорушення

Вид заняття: семінарське

Навчальні питання:

1. Основні функції юридичного складу кримінального правопорушення в механізмі кримінально-правового регулювання.
2. Поняття складу кримінального правопорушення.
3. Ознаки складу кримінального правопорушення.
4. Загальна структура юридичного складу кримінального правопорушення, її складові частини.
5. Види складів кримінального правопорушення.

Тема 9. Стадії кримінального правопорушення

Вид заняття: семінарське

Навчальні питання:

1. Поняття, ознаки стадії вчинення кримінального правопорушення. Значення визначення стадії вчинення кримінального правопорушення для кримінально-правової кваліфікації
2. Види стадій кримінального правопорушення за КК України.
3. Закінчене кримінальне правопорушення: поняття, види складу, момент закінчення кримінального правопорушення.
4. Поняття, види готування до кримінального правопорушення. Відмінність готування до кримінального правопорушення від виявлення умислу.
5. Поняття та види замаху на кримінальне правопорушення.
6. Кримінальна відповідальність за готування до кримінального правопорушення і за замах на кримінальне правопорушення.
7. Добровільна відмова при незакінченому кримінальному правопорушенні.

Тема 10. Співучасть у кримінальному правопорушенні

Вид заняття: семінарське

Навчальні питання:

1. Поняття та ознаки співучасті у кримінальному правопорушенні.
2. Види співучасників та їх характеристика.
3. Форми співучасті у кримінальному правопорушенні.
4. Кримінальна відповідальність співучасників кримінального правопорушення.
5. Спеціальні питання відповідальності за співучасть у кримінальному правопорушенні: 1) співучасть у крим. правопорушеннях зі спец, суб'єктом; 2) провокація крим. правопорушення; 3) ексцес виконавця; 4) невдале підбурювання або пособництво; 5) добровільна відмова співучасників).
6. Причетність до кримінального правопорушення та її види.

Тема 11. Множинність кримінальних правопорушень

Вид заняття: семінарське

Навчальні питання:

1. Поняття, ознаки та види множинності кримінальних правопорушень.
2. Одиначне кримінальне правопорушення як складовий елемент множинності кримінальних правопорушень: поняття та види.
3. Поняття, ознаки та види повторності кримінальних правопорушень.
4. Поняття, ознаки та види сукупності кримінальних правопорушень.
5. Поняття, ознаки, види та юридичні наслідки рецидиву кримінальних правопорушень.

Тема 12. Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння

Вид заняття: практичне

Навчальні питання:

1. Поняття, ознаки, види обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння.
2. Необхідна оборона.
3. Уявна оборона.
4. Затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення.
5. Крайня необхідність.
6. Фізичний або психічний примус.
7. Виконання наказу або розпорядження.
8. Діяння, пов'язане з ризиком.
9. Виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття діяльності організованої групи чи злочинної організації.
10. Виконання обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України.

Тема 14. Звільнення від кримінальної відповідальності

Вид заняття: практичне

Навчальні питання:

1. Поняття, підстави, ознаки звільнення від кримінальної відповідальності.
2. Види звільнення від кримінальної відповідальності.
3. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям.
4. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим.
5. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею особи на поруки.
6. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з зміною обстановки.
7. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з закінченням строків давності.

Тема 15. Покарання та його види

Вид заняття: практичне

Навчальні питання:

1. Поняття та основні ознаки покарання.
2. Мета покарання за кримінальним законодавством.
3. Система видів покарань за КК її ознаки.
4. Класифікація видів покарань.
5. Штраф як вид кримінального покарання.
6. Позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу.
7. Позбавлення державної нагороди України.
8. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.
9. Громадські роботи.
10. Виправні роботи.
11. Службові обмеження для військовослужбовців.
12. Конфіскація майна.
13. Пробаційний нагляд.
14. Арешт.
15. Обмеження волі.
16. Тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців.
17. Позбавлення волі на певний строк.
18. Довічне позбавлення волі.

Тема 16. Призначення покарання

Вид заняття: практичне

Навчальні питання:

1. Призначення покарання як специфічний етап застосування кримінально-правових норм.
2. Загальні засади призначення покарання, їх юридична природа та загальний зміст.
3. Загальні правила призначення покарання за КК України.
4. Загальна характеристика обставин, що пом'якшують покарання.
5. Загальна характеристика обставин, що обтяжують покарання.
6. Види (способи) призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом.

7. Призначення покарання по сукупності кр. пр-нь.
8. Призначення покарання по сукупності вироків.
9. Правила складання покарань і зарахування строку ув'язнення.

Тема 17. Звільнення від покарання та його відбування

Вид заняття: практичне

Навчальні питання:

1. Поняття, сутність звільнення від кримінального покарання та його відбування.
2. Види звільнення від кримінального покарання та його відбування.
3. Звільнення від покарання через втрату суспільної небезпеки особи, що вчинила кримінальне правопорушення.
4. Звільнення від відбування покарання з випробуванням.
5. Звільнення від відбування покарання з випробуванням вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до семи років.
6. Звільнення від відбування покарання у зв'язку із закінченням строків давності виконання обвинувального вироку.
7. Умовно-дострокове звільнення від відбування покарання.
8. Заміна невідбутої частини покарання більш м'яким.
9. Звільнення від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років.
10. Звільнення від покарання за хворобою.
11. Звільнення від відбування покарання у зв'язку з прийняттям уповноваженим органом рішення про передачу засудженого для обміну як військовополоненого.
12. Звільнення від покарання на підставі закону України про амністію або акта про помилування.

Тема 18. Судимість

Вид заняття: практичне

Навчальні питання:

1. Поняття судимості, загально-правові та кримінально-правові наслідки судимості.
2. Обставини, які зумовлюють визнання особи такою, що не має судимості.
3. Погашення судимості: поняття, загальні умови та строки.
4. Особливості обчислення строків погашення судимості при перебігу давності виконання вироку, при умовно-достроковому звільненні від покарання чи заміні його більш м'яким.
5. Переривання строку погашення судимості.
6. Зняття судимості: поняття, умови та підстави, що передбачені КК України.

Тема 19. Заходи кримінально-правового характеру

Вид заняття: практичне

Навчальні питання:

1. Поняття та види заходів кримінально-правового характеру.
2. Поняття та мета примусових заходів медичного характеру.

3. Особи, до яких застосовуються примусові заходи медичного характеру.
4. Види примусових заходів медичного характеру.
5. Особливості застосування окремих видів примусових заходів медичного характеру, що передбачені КК України.
6. Спеціальна конфіскація: поняття, підстави та випадки застосування,
7. Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб та підстави їх застосування.
8. Юридичні особи, до яких застосовуються заходи кримінально-правового характеру.
9. Види заходів кримінально-правового характеру, що застосовуються до юридичних осіб.
10. Обмежувальні заходи що застосовуються до осіб, які вчинили домашнє насильство.

СЕМЕСТР 5

ОСОБЛИВА ЧАСТИНА

Тема 1. Поняття і система Особливої частини кримінального права

Вид заняття: семінар

Навчальні питання:

1. Поняття та ознаки Особливої частини кримінального права.
2. Єдність Загальної та Особливої частин кримінального права.
3. Система Особливої частини кримінального права.
4. Проблемні аспекти структури та системи чинного КК України.
5. Система Спеціальної (особливої) частини проекту КК України.
6. Наскрізні кримінально-правові поняття чинного кримінального законодавства України.
7. Наскрізні кримінально-правові поняття (глосарій) проекту КК України.

Тема 2. Наукові основи кваліфікації кримінальних правопорушень

Вид заняття: семінар

Навчальні питання:

1. Поняття та значення правильної кваліфікації кримінальних правопорушень.
2. Підстави та передумови кваліфікації кримінальних правопорушень.
3. Принципи кваліфікації кримінальних правопорушень.
4. Види кваліфікації кримінальних правопорушень
5. Функції кваліфікації кримінальних правопорушень.
6. Етапи та стадії кваліфікації кримінальних правопорушень.
7. Механізм кваліфікації кримінальних правопорушень
8. Правила кваліфікації кримінальних правопорушень.

Тема 3. Кримінальні правопорушення проти основ національної безпеки України

Вид заняття: практичне

Навчальні питання:

1. Поняття та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти основ національної безпеки України.
2. Кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень проти основ національної безпеки:
 - 2.1. Дії, спрямовані на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади (ст. 109 КК)
 - 2.2. Посягання на територіальну цілісність і недоторканність України (ст. 110 КК)
 - 2.3. Фінансування дій, вчинених з метою насильницької зміни чи повалення конституційного ладу або захоплення державної влади, зміни меж території або державного кордону України (Ст. 110-2 КК)
 - 2.4. Державна зрада (ст. 111 КК)
 - 2.5. Колабораційна діяльність (ст. 111-1 КК).
 - 2.6. Посягання на життя державного чи громадського діяча (ст. 112 КК)
 - 2.7. Пособництво державі-агресору (ст. 111-2 КК).
 - 2.8. Диверсія (ст. 113 КК)
 - 2.9. Шпигунство (ст. 114 КК)
 - 2.10. Перешкоджання законній діяльності Збройних Сил України та інших військових формувань (Ст. 114-1 КК).
 - 2.11. Несанкціоноване поширення інформації про направлення, переміщення зброї, озброєння та бойових припасів в Україну, рух, переміщення або розміщення Збройних Сил України чи інших утворених відповідно до законів України військових формувань, вчинене в умовах воєнного або надзвичайного стану (ст. 114-2 КК).
3. Звільнення від кримінальної відповідальності за вчинення кримінальних правопорушень проти основ національної безпеки України.

Тема 4. Кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи

Вид заняття: практичне

Навчальні питання:

1. Поняття та види кримінальних правопорушень проти життя і здоров'я особи.
2. Кримінальні правопорушення проти життя:
 - 2.1. Поняття вбивства, його ознаки та види.
 - 2.2. Умисне вбивство, вчинене без обставин, що пом'якшують чи обтяжують відповідальність (ч. 1 ст. 115 КК) – «просте вбивство».
 - 2.3. Умисне вбивство, вчинене за обставин, що обтяжують відповідальність (ч. 2 ст. 115 КК).
 - 2.4. Умисні вбивства, вчинені за обставин, що пом'якшують відповідальність (ст. 116-118 КК).
 - 2.5. Вбивство через необережність (ст. 119 КК).
 - 2.6. Доведення до самогубства (ст. 120 КК).
3. Кримінальні правопорушення проти здоров'я особи:
 - 3.1. Поняття та види тілесних ушкоджень.
 - 3.2. Умисне тяжке тілесне ушкодження (ст. 121 КК).
 - 3.3. Умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження (ст. 122 КК).
 - 3.4. Умисне тяжке тілесне ушкодження, заподіяне у стані сильного душевного хвилювання (ст. 123 КК).

- 3.5. Умисне заподіяння тяжких тілесних ушкоджень у разі перевищення меж необхідної оборони або у разі перевищення заходів, необхідних для затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення (ст. 124 КК).
- 3.6. Побої і мордування (ст. 126 КК). Відмежування від інших складів кримінальних правопорушень.
- 3.7. Домашнє насильство (ст. 126-1 КК). Відмежування від інших складів кримінальних правопорушень.
4. Кримінальні правопорушення, що становлять небезпеку для життя і здоров'я людини, які вчинюються у сфері медичного обслуговування (ст. 131, 132, 138,-144 КК).
5. Інші кримінальні правопорушення, що становлять небезпеку для життя і здоров'я людини (ст. 134-137 КК).

Тема 5. Кримінальні правопорушення проти волі, честі та гідності особи

Вид заняття: практичне

Навчальні питання:

1. Поняття, загальна характеристика та види кримінальних правопорушень проти волі, честі та гідності особи.
2. Незаконне позбавлення волі або викрадення людини (ст. 146 КК).
3. Насильницьке зникнення (ст. 146-1 КК).
4. Захоплення заручників (ст. 147 КК).
5. Підміна дитини (ст. 148 КК).
6. Торгівля людьми (ст. 149 КК).
7. Експлуатація дітей (ст. 150 КК).
8. Використання малолітньої дитини для заняття жебрацтвом (ст. 150-1 КК).
9. Незаконне поміщення заклад з надання психіатричної допомоги (ст. 151 КК).
10. Примушування до шлюбу (ст. 151-2 КК).

Тема 6. Кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканності особи

Вид заняття: практичне

Навчальні питання:

1. Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканності особи.
2. Кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканності особи:
 - 2.1. Зґвалтування (ст. 152 КК);
 - 2.2. Сексуальне насильство (ст. 153 КК);
 - 2.3. Примушування до вступу в статевий зв'язок (ст. 154 КК);
 - 2.4. Вчинення дій сексуального характеру з особою, яка не досягла шістнадцятирічного віку (ст. 155 КК);
 - 2.5. Розбещення неповнолітніх (ст. 156 КК);
 - 2.6. Домагання дитини для сексуальних цілей (156-1 КК).

Тема 7. Кримінальні правопорушення проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина

Вид заняття: практичне

Навчальні питання:

1. Поняття, загальна характеристика та види кримінальних правопорушень проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина.
2. Кримінальні правопорушення проти виборчих прав громадян.
3. Кримінальні правопорушення проти трудових прав громадян.
4. Кримінальні правопорушення у сфері охорони прав на об'єкти інтелектуальної власності.
5. Кримінальні правопорушення проти інших особистих прав і свобод людини і громадянина.
6. Кримінальні правопорушення проти сім'ї.
7. Кримінальні правопорушення проти свободи совісті.

Тема 8. Кримінальні правопорушення проти власності

Вид заняття: семінарське

Навчальні питання:

1. Поняття, загальна характеристика і система кримінальних правопорушень проти власності.
2. Корисливі кримінальні правопорушення, пов'язані з незаконним обертанням чужого майна на користь винного або інших осіб:
 - 2.1. Загальна характеристика.
 - 2.2. Крадіжка (ст. 185 КК).
 - 2.3. Грабіж (ст. 186 КК). Відмежування грабежу від крадіжки.
 - 2.4. Розбій (ст. 187 КК). Відмежування розбою від «насильницького» грабежу.
 - 2.5. Вимагання (ст. 189 КК). Відмежування вимагання від розбою.
 - 2.6. Шахрайство (ст. 190 КК). Відмежування шахрайства від крадіжки та грабежу.
3. Корисливі кримінальні правопорушення проти власності, не пов'язані з обертанням чужого майна на свою користь або на користь інших осіб:
 - 3.1. Заподіяння майнової шкоди шляхом обману або зловживання довірою (ст. 192 КК).
 - 3.2. Викрадення електричної або теплової енергії шляхом її самовільного використання (ст. 188-1 КК).
 - 3.3. Незаконне привласнення особою знайденого або чужого майна, що випадково опинилося у неї (ст. 193 КК).
 - 3.4. Самовільне зайняття земельної ділянки та самовільне будівництво (ст. 197-1 КК).
 - 3.5. Придбання, отримання, зберігання чи збут майна, одержаного злочинним шляхом (ст. 198 КК).
4. Некорисливі кримінальні правопорушення проти власності:
 - 4.1. Умисне знищення або пошкодження майна (ст. 194 КК).
 - 4.2. Умисне пошкодження об'єктів електроенергетики (ст. 194-1 КК).
 - 4.3. Погроза знищення майна (ст. 195 КК).
 - 4.4. Порухення обов'язків щодо охорони майна (ст. 197 КК).

Тема 11. Кримінальні правопорушення проти громадської безпеки

Вид заняття: семінарське

Навчальні питання:

1. Поняття та види кримінальних правопорушень проти громадської безпеки.

2. Кримінальні правопорушення проти безпеки від соціальних джерел загальнопідвищеної небезпеки.
3. Кримінальні правопорушення проти інформаційно-психологічної безпеки.
4. Кримінальні правопорушення проти безпеки деяких об'єктів.
5. Кримінальні правопорушення проти безпеки від незаконного поводження зі зброєю та іншими предметами, що становлять загальнопідвищену небезпеку для оточення.
6. Кримінальні правопорушення проти безпеки від порушення правил поводження зі зброєю або іншими предметами, що становлять загальнопідвищену небезпеку для оточення.
7. Кримінальні правопорушення проти радіаційної безпеки.
8. Кримінальні правопорушення проти пожежної безпеки.

Тема 15. Кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші Кримінальні правопорушення проти здоров'я населення

Вид заняття: практичне

Навчальні питання:

1. Поняття, загальна характеристика та види кримінальних правопорушень у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення.
2. Кримінальні правопорушення, що посягають на встановлений порядок обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів:
 - 2.1. контрабанда наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів (ст. 305 КК): аналіз юридичних складів злочину;
 - 2.2. незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів (ст. 307 КК): аналіз юридичних складів злочину, відмежування від інших злочинів, кваліфікація за сукупністю з іншими злочинами;
 - 2.3. викрадення, привласнення, вимагання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів чи заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем (ст. 308 КК): аналіз юридичних складів злочину, відмежування від інших злочинів, кваліфікація за сукупністю з іншими злочинами;
 - 2.4. порушення встановлених правил обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів (ст. 320 КК): особливості юридичних складів злочину, відмежування від інших злочинів.
Інші кримінальні правопорушення, що порушують встановлений порядок обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів:
 - 3.1. незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту (ст. 309 КК): аналіз юридичних складів злочину;
 - 3.2. незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання прекурсорів (ст. 311 КК): особливості юридичних складів злочину;
 - 3.3. незаконна видача рецепта на право придбання наркотичних засобів або психотропних речовин) (ст. 319 КК): особливості їх юридичних складів

Інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення:

- 4.1. незаконне виробництво, виготовлення, придбання, перевезення, пересилання, зберігання з метою збуту або збут отруйних і сильнодіючих речовин або отруйних і сильнодіючих лікарських засобів (ст. 321 КК): особливості юридичних складів злочину;
- 4.2. незаконна організація або утримання місць для вживання одурманюючих засобів (ст. 322 КК): особливості юридичного складу злочину;
- 4.3. схилення неповнолітніх до вживання одурманюючих засобів (ст. 324 КК): особливості юридичного складу злочину.

Тема 17. Кримінальні правопорушення проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян та кримінальні правопорушення проти журналістів

Вид заняття: практичне

Навчальні питання:

1. Поняття та види кримінальних правопорушень проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян та кримінальні правопорушення проти журналістів.
2. Загальна характеристика складу кримінальних правопорушень проти порядку управління за чинним кримінальним законодавством України.
3. Кримінальні правопорушення, що посягають на загальні засади управлінської діяльності в державі:
 - 3.1. наруга над державними символами (ст. 338 КК): особливості юридичних складів кр. пр-ння;
 - 3.2. незаконне перешкоджання організації або проведенню зборів, мітингів, походів і демонстрацій (ст. 340 КК): аналіз юридичного складу кр. пр-ння;
 - 3.3. захоплення державних або громадських будівель чи споруд (ст. 341 КК): особливості об'єктивної та суб'єктивної сторін юридичного складу кр. пр-нь;
 - 3.4. самоправство (ст. 356 КК): особливості юридичного складу кр. пр-ння.
4. Кримінальні правопорушення, що посягають на окремі блага та інтереси фізичних осіб як суб'єктів управлінської діяльності:
 - 4.1. опір представникові влади, працівникові правоохоронного органу, державному виконавцю, члену громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовцеві, уповноваженій особі Фонду гарантування вкладів фізичних осіб (ст. 342 КК): аналіз юридичних складів кр. пр-ння, відмежування від інших кр. пр-нь, кваліфікація за сукупністю з іншими кр. пр-ннями;
 - 4.2. погроза або насильство щодо працівника правоохоронного органу (ст. 345 КК): особливості юридичних складів кр. пр-нь, кваліфікація за сукупністю з іншими кр. пр-ннями;
 - 4.3. посягання на життя працівника правоохоронного органу, члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовця (ст. 348 КК): аналіз юридичного складу кр. пр-ння, відмежування від інших кр. пр-нь;
 - 4.4. захоплення представника влади або працівника правоохоронного органу як заручника (ст. 349 КК): аналіз юридичного складу кр. пр-нь, відмежування від суміжних кр. пр-нь.
5. Кримінальні правопорушення проти журналістів:
 - 5.1. погроза або насильство щодо журналіста (ст. 345-1 КК);
 - 5.2. посягання на життя журналіста (ст. 348-1 КК);
 - 5.3. захоплення журналіста як заручника (ст. 349-1 КК).

6. Кримінальні правопорушення, що посягають на встановлений порядок функціонування матеріальних носіїв управлінської діяльності:
- 6.1. викрадення, привласнення, вимагання документів, штампів, печаток, заволодіння ними шляхом шахрайства чи зловживання службовим становищем або їх пошкодження (ст. 357 КК): аналіз юридичних складів кр. пр-нь, відмежування від інших кр. пр-нь;
 - 6.2. підроблення документів, печаток, штампів та бланків, їх збут, використання підроблених документів (ст. 358 КК): аналіз юридичних складів кр. пр-ння, відмежування від інших кр. пр-нь, кваліфікація за сукупністю з іншими кр. пр-ннями;
 - 6.3. незаконне придбання, збут або використання спеціальних технічних засобів отримання інформації (ст. 359 КК): аналіз юридичних складів кр. пр-нням, відмежування від суміжних кр. пр-нь.

Тема 19. Кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг

Вид заняття: практичне

Навчальні питання:

1. Поняття, ознаки і види кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.
2. Кримінальні правопорушення, які посягають на нормальну службову діяльність в органах державної влади, місцевого самоврядування та в інших юридичних особах публічного права.
3. Кримінальні правопорушення, які посягають на нормальну службову діяльність в юридичних особах приватного права.
4. Кримінальні правопорушення, які посягають на нормальну діяльність службових осіб як публічного, так і приватного права.
5. Кримінальні правопорушення, які посягають на нормальну професійну діяльність, пов'язану з наданням публічних послуг.
6. Кримінальні правопорушення, які посягають на суспільні відносини у сфері діяльності різних спеціальних суб'єктів.

Тема 20. Кримінальні правопорушення проти правосуддя

Вид заняття: практичне

Навчальні питання:

1. Поняття, ознаки та види кримінальних правопорушень проти правосуддя.
2. Кримінальні правопорушення, які посягають на відносини, що забезпечують реалізацію конституційних принципів правосуддя і належне виконання особами, що його здійснюють, своїх професійних (службових) обов'язків.
3. Кримінальні правопорушення, які посягають на відносини, що забезпечують здійснення правосуддя шляхом захисту життя, здоров'я, власності та особистої безпеки осіб, які здійснюють чи беруть участь у здійсненні правосуддя.
4. Кримінальні правопорушення, які посягають на відносини, що забезпечують одержання достовірних доказів та іншої інформації, необхідної для здійснення правосуддя.
5. Кримінальні правопорушення, які посягають на відносини, що забезпечують реалізацію права особи на захист та належне представництво її інтересів при здійсненні правосуддя.

6. Кримінальні правопорушення, які посягають на відносини, що забезпечують належне виконання рішень суду та інших органів, які сприяють здійсненню правосуддя.

Тема 22. Кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку

Вид заняття: практичне

Навчальні питання:

1. Поняття, загальна характеристика і види кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.
2. Кримінальні правопорушення проти миру:
 - 2.1. Пропаганда війни (ст. 436 КК).
 - 2.2. Виготовлення, поширення комуністичної, нацистської символіки та пропаганда комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів (ст. 436-1 КК).
 - 2.3. Виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії російської федерації проти України, глорифікація її учасників (ст. 436-2 КК).
 - 2.4. Злочин агресії (ст. 437 КК).
 - 2.5. Воєнні злочини (ст. 438 КК).
 - 2.6. Найманство (ст. 447 КК).
3. Кримінальні правопорушення проти безпеки людства:
 - 3.1. Застосування зброї масового знищення (ст. 439 КК).
 - 3.2. Розроблення, виробництво, придбання, зберігання, збут, транспортування зброї масового знищення (ст. 440 КК).
 - 3.3. Екоцид (ст. 441 КК).
 - 3.4. Геноцид (ст. 442 КК).
 - 3.5. Злочини проти людяності (ст. 442-1 КК).
4. Кримінальні правопорушення проти міжнародного правопорядку:
 - 4.1. Посягання на життя представника іноземної держави (ст. 443 КК).
 - 4.2. Злочини проти осіб та установ, що мають міжнародний захист (ст. 444 КК).
 - 4.3. Незаконне використання символіки Червоного Хреста, Червоного Півмісяця, Червоного Кристала (ст. 445 КК).
 - 4.4. Піратство (ст. 446 КК).

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ.

Студенти виконують реферативні завдання (презентації) або міні-дослідження (есе) з обраної проблематики за погодженням із викладачем.

Теми презентацій (самостійна робота)

№ з/п	Назва теми
	ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

1	<p>Тема 1. Поняття, завдання, система та принципи кримінального права України Кримінальне право як галузь права, законодавства, навчальна дисципліна та юридична наука.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кримінальне право як галузь права: поняття, предмет, методи та взаємозв'язок із суміжними галузями права. 2. Принципи кримінального права. 3. Кримінальне право як галузь законодавства. 4. Наука кримінального права, предмет, функції і методи науки кримінального права. 5. Кримінальне право як навчальна дисципліна, її предмет, основні методи та форми вивчення.
2	<p>Тема 2. Джерела кримінального права України. Закон про кримінальну відповідальність</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Закон про кримінальну відповідальність. 2. Загальна характеристика чинного КК України. 3. Тлумачення закону про кримінальну відповідальність. 4. Поняття та зміст чинності КК та інших джерел кримінального права України в часі. 5. Поняття та зміст чинності КК та інших джерел кримінального права України у просторі. 6. Поняття та зміст чинності КК та інших джерел кримінального права України за колом осіб.
2	<p>Тема 4. Склад кримінального правопорушення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття складу кримінального правопорушення і його значення. Співвідношення понять кримінального правопорушення і складу кримінального правопорушення. 1. Види складів кримінального правопорушення. 2. Види складів кримінального правопорушення за ступенем суспільної небезпеки. 3. Види складів кримінального правопорушення за конструкцією об'єктивної сторони. 4. Склад кримінального правопорушення і кваліфікація кримінального правопорушення. 5. Поняття кваліфікації кримінального правопорушення і її значення. 6. Елементи складу кримінального правопорушення та їх зміст. 7. Обов'язкові та факультативні ознаки складу кримінального правопорушення.
4	<p>Тема 9. Стадії вчинення кримінального правопорушення (злочинного діяння).</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та види стадій вчинення кримінального правопорушення. Готування до кримінального правопорушення, його поняття, об'єктивні і суб'єктивні ознаки. 2. Види готування до кримінального правопорушення. 3. Кваліфікація готування до кримінального правопорушення. 4. Замах на кримінальне правопорушення, його поняття, об'єктивні і суб'єктивні ознаки. 5. Види замаху на кримінальне правопорушення: закінчений та незакінчений замах на кримінальне правопорушення, замах на непридатний об'єкт та замах непридатними засобами. 6. Відмежування замаху від готування до кримінального правопорушення. 7. Поняття закінченого кримінального правопорушення.

	8. Добровільна відмова від вчинення кримінального правопорушення. Поняття та ознаки добровільної відмови від доведення кримінального правопорушення до кінця. Відмежування добровільної відмови від дійового каяття.
5	Тема 10. Форми співучасті. 1. Поняття «форми співучасті». 2. Проста і складна співучасть. 3. Вчинення кримінального правопорушення групою осіб, групою осіб за попередньою змовою, організованою групою або злочинною організацією.
6	Тема 20. Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх. 1. Примусові заходи виховного характеру: поняття, підстави та порядок застосування. 2. Види покарань, які можуть бути застосовані до неповнолітніх: штраф, громадські роботи, виправні роботи, арешт, позбавлення волі на певний строк. 3. Особливості призначення покарання неповнолітнім, їх звільнення від відбування покарання з випробуванням, звільнення від покарання із застосування примусових заходів виховного характеру, звільнення від кримінальної відповідальності та відбування покарання у зв'язку із закінченням строків давності, умовно-дострокового звільнення від відбування покарання, погашення та зняття судимості.
	Всього за 3 семестр 80
	ОСОБЛИВА ЧАСТИНА
8	Тема 5. Кримінальні правопорушення проти волі, честі та гідності особи. 1. Юридичний аналіз складу кримінального правопорушення, передбаченого ст. 151-2 «Примушування до шлюбу» КК України. 2. Юридичний аналіз складу кримінального правопорушення, передбаченого ст. 151 «Незаконне поміщення в заклад з надання психіатричної допомоги» КК України.
9	Тема 8. Кримінальні правопорушення проти власності. 1. Юридичний аналіз складу кримінального правопорушення, передбаченого ст. 193 «Незаконне привласнення особою знайденого або чужого майна, що випадково опинилося у неї» КК України. 2. Співвідношення складу кримінального правопорушення, передбаченого ст. 193 «Незаконне привласнення особою знайденого або чужого майна, що випадково опинилося у неї» із складом кримінального правопорушення, передбаченим ст. 185 «Крадіжка» КК України.
10	Тема 9. Кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності. Юридичний аналіз складу кримінального правопорушення, передбаченого ст. 201 «Контрабанда» КК України. Юридичний аналіз складу кримінального правопорушення, передбаченого ст. 206 «Протидія законній господарській діяльності» КК України.
11	Тема 10. Кримінальні правопорушення проти довкілля. 1. Кримінально-правова характеристика складів кримінальних правопорушень проти екологічної безпеки. 2. Кримінально-правова характеристика складів кримінальних правопорушень у сфері землеволодіння, охорони надр і атмосферного повітря. 3. Кримінально-правова характеристика складів кримінальних правопорушень у сфері водних ресурсів. 4. Кримінально-правова характеристика складів кримінальних правопорушень у сфері охорони рослинного світу.

	5. Кримінально-правова характеристика складів кримінальних правопорушень у сфері охорони тваринного світу.
12	<p>Тема 11. Кримінальні правопорушення проти громадської безпеки.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Призначення покарання за кримінальні правопорушення проти громадської безпеки об'єднаних спільною ознакою «організованість». 2. Призначення покарання за Кримінальні правопорушення терористичної спрямованості. 3. Відповідальність за незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами а також іншими предметами заборонених у обігу.
	Всього за 4 семестр 60
13	<p>Тема 14. Кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Відповідальність за вандалізм. 2. Особливості призначення покарання за вчинення кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності. 3. Відповідальність за групове порушення громадського порядку та хуліганство.
14	<p>Тема 16. Кримінальні правопорушення у сфері охорони державної таємниці, недоторканності державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації.</p> <p>Особливості призначення покарання за Кримінальні правопорушення у сфері охорони державної таємниці.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Відповідальність за Кримінальні правопорушення, що посягають на недоторканність державних кордонів України. 3. Кваліфікація кримінальних правопорушень у сфері забезпечення призову та мобілізації.
15	<p>Тема 17. Кримінальні правопорушення проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та кримінальні правопорушення проти журналістів.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, ознаки, види кримінальних правопорушень проти авторитету органів державної влади, місцевого самоврядування та об'єднань громадян. 2. Кримінально-правова характеристика діянь, що посягають на авторитет органів державної влади, місцевого самоврядування та об'єднань громадян.
16	<p>Тема 20. Кримінальні правопорушення проти правосуддя.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Відповідальність за кримінальні правопорушення, які посягають на життя, здоров'я, особисту безпеку, власність суддів, народних засідателів, присяжних та інших учасників судочинства. 2. Відповідальність за кримінальні правопорушення, які посягають на відносини, що забезпечують одержання достовірних доказів та істинних висновків у провадженні. 3. Відповідальність за кримінальні правопорушення, які посягають на відносини, що забезпечують своєчасне розкриття та присічення кримінальних правопорушень. 4. Відповідальність за кримінальні правопорушення, які посягають на відносини, що забезпечують належне виконання рішень, вироків, ухвал, постанов суду та призначеного вироком покарання.
17	<p>Тема 21. Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку несення військової служби (військові кримінальні правопорушення).</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Об'єктивні ознаки порушення правил несення прикордонної служби. 2. Суб'єктивні ознаки порушення правил несення прикордонної служби. 3. Особливості кваліфікації порушення правил несення прикордонної служби

18	<p>Тема 22. Кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.</p> <p>1. Поняття, ознаки, види кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.</p> <p>2. Виготовлення, поширення комуністичної, нацистської символіки та пропаганда комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів.</p> <p>3. Відповідальність за піратство та найманство.</p>
	всього за 5 семестр 60
	Всього за курс 200

Індивідуальні завдання

Виконання індивідуальних завдань здійснюються у наступних формах:

- підготовка індивідуального науково-дослідного завдання (тези доповідей, наукова стаття);
- складання термінологічного словника;
- написання реферату;
- підготовка до презентації результатів дослідження.

ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ

1. Відмежування вбивства через необережність від умисного вбивства (ст. 119, 115 КК).
2. Відмежування диверсії від суміжних злочинів (ст. 113 КК).
3. Залишення в небезпеці (ст. 135 КК) та його відмежування від суміжних складів.
4. Терористичний акт (ст. 258 КК), бандитизм (ст. 257 КК), диверсія (ст. 113 КК): проблеми розмежування.
5. Проблеми визначення поняття службової особи.
6. Відмежування шахрайства від крадіжки та грабежу (ст. 190, 185, 186 КК).
7. Проблеми відмежування ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані, від залишення в небезпеці (ст. 136 та 135 КК).
8. Кримінальний закон як джерело кримінального права.
9. Причинний зв'язок в кримінальному праві.
10. Кримінальна відповідальність особи, яка вчинила кримінальне правопорушення у стані сп'яніння.
11. Конкуренція кримінально-правових норм.
12. Особливості кваліфікації різних форм множинності.
13. Уявна оборона та її правові наслідки за кримінальним законодавством України.
14. Умови правомірності застосування зброї і спеціальних засобів у зв'язку з перебуванням особи у стані необхідної оборони.
15. Співвідношення покарання та кримінальної відповідальності.
16. Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх.
17. Система покарань за кримінальним правом України.

Методи навчання

За джерелами знань використовуються такі методи навчання:

- словесні – лекція, бесіда, розповідь, пояснення;
- наочні – демонстрація, ілюстрація;
- практичні – вправи, практичні роботи.

За характером логіки пізнання використовуються такі методи:

- аналітичний,
- синтетичний,

- аналітично-синтетичний,
- індуктивний,
- дедуктивний.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи:

- проблемний,
- частково-пошуковий,
- дослідницький.

7. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів:

Рівень теоретичної підготовки студента визначається під час його усної відповіді на теоретичні питання на практичних заняттях, під час складання заліку (3 семестр) та оцінюється за такими критеріями:

- відповідність змісту;
- повнота та ґрунтовність викладу;
- доказовість викладу;
- термінологічна коректність.

Студент може отримати **5 балів** (“відмінно”), якщо його відповідь повністю відповідає змісту питання, усі основні проблеми визначені чітко, розкриті повністю та ґрунтовно; студент демонструє високий рівень доказовості викладу матеріалу з питання та може викласти свою точку зору з проблеми, що обговорюється; студент досить вільно й коректно користується юридичною термінологією.

Студент може отримати **4 бали** (“добре”), якщо його відповідь в основному відповідає змісту питання, не всі основні проблеми визначені чітко, не розкриті досить повно та ґрунтовно; студент викладає матеріал, в основному аргументуючи методичні положення, та відчуває труднощі у викладенні своєї точки зору щодо низки проблем; студент в основному правильно користується юридичною термінологією, невелика кількість помилок не перешкоджає розумінню змісту викладеного.

Студент може отримати **3 бали** (“задовільно”), якщо його відповідь лише частково відповідає змісту питання, основні проблеми визначені нечітко, розкриті лише частково і без належної глибини; студент викладає матеріал, майже не аргументуючи методичні положення, та не має своєї точки зору щодо більшості проблем; студент допускає значну кількість термінологічних помилок, що ускладнює розуміння змісту викладеного.

Студент може отримати **2 бали** (“незадовільно”), якщо його відповідь не відповідає змісту питання, основні проблеми не визначені і не розкриті; доказовість викладу матеріалу і самостійні міркування відсутні; студент майже не користується юридичною термінологією.

Рівень володіння професійно-методичними вміннями визначається під час виконання студентом практичного завдання (аналіз запропонованої практичної ситуації з точки зору застосування норм права, складання власного варіанту її вирішення) на практичних заняттях, при виконанні завдань самостійної роботи, під час складання іспиту (4 та 5 семестри) та оцінюється за такими критеріями:

- точність та повнота виконання практичного завдання;
- обґрунтованість правового аналізу конкретної теми з точки зору їх відповідності принципам навчання, вимогам поетапного формування навичок і вмінь.

Студент може отримати **5 балів** (“відмінно”) або «зараховано», якщо завдання виконане ним повністю, є комунікативно орієнтованим, відповідає вимогам поетапного формування навичок і вмінь та принципам навчання ІМ, відбиває специфіку навчання правового матеріалу, демонструє володіння студентом юридичною термінологією. За розробку, що в основному відповідає вимогам, виконане повністю, проте має незначні порушення логіки поетапного формування навичок і вмінь, невелику кількість термінологічних помилок, що

не перешкоджають розумінню змісту, він може отримати **4 бали** (“добре”) або «зараховано». Практичне завдання, яке виконане частково, має серйозні порушення логіки поетапного формування навичок і вмінь, містить значну кількість помилок, оцінюється **3 балами** (“задовільно”) або «зараховано». Завдання, яке майже чи повністю не відповідає встановленим викладачем вимогам, демонструє недоречне вживання методичних термінів, оцінюється **0-2 балами** (“незадовільно”) або «незараховано».

Студент має право:

- вільно висловлювати свої думки усно або письмово, аргументуючи їх знаннями провідних засад конституції, трудового права, освітнього менеджменту, економіки, права тощо;
- вносити пропозиції щодо формування та реалізації власної освітньої траєкторії; активізації власної самостійної пізнавальної діяльності, форм і методів проведення аудиторних занять;
- відпрацьовувати пропущені заняття в установленому порядку;
- отримати індивідуальні консультації у викладача.

Студент зобов'язаний:

- відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого дирекцією розкладу, запізнення на заняття допускається тільки з поважних причин;
- брати активну участь у роботі під час аудиторних занять, дотримуватися правил етичної поведінки, поважати думки та права інших студентів і викладача;
- виконати індивідуальне завдання
- самостійну роботу, підготовка якої є обов'язковою умовою допуску до екзамену. Студент, який не підготував самостійну роботу, до екзамену не допускається.
- набрати під час вивчення навчальної дисципліни мінімум 35 балів.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Пропущені з поважної причини заняття дозволяється відпрацьовувати впродовж **двох тижнів** після завершення дії поважної причини і при наявності документа-підстави (довідки, розпорядження про індивідуальних графік відвідування тощо).

Політика щодо академічної доброчесності. Студенти керуються нормами «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка» (Наказ Ректора № 383 від 27.12.2019 р. зі змінами і доповненнями від 23.12.2020 (<https://drive.google.com/file/d/1YOj2QK3xW-03evO8Tkg1o3ZKUAbL-VH/view>)). У процесі навчання та при підготовці самостійної роботи, виконанні індивідуальних завдань, забороняються плагіат, фабрикація та фальсифікація результатів, списування, хабарництво.

Політика щодо викладання. Викладання навчальної дисципліни відбувається на засадах студентоцентризму, антропоцентризму, гуманізму, поваги до соціокультурного плюралізму.

8. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ЗА РЕЙТИНГОВОЮ СИСТЕМОЮ ДО ЗАЛІКУ/СПИТУ

4 СЕМЕСТР

ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

<i>№ теми</i>	<i>Семін. заняття</i>	<i>Практ. заняття</i>	<i>ІНДЗ</i>	<i>Самост. робота</i>	<i>Залік</i>	<i>Всього балів</i>
1	3		0,3	0,3		3,6
2			0,3	0,3		0,6

3	4		0,3	0,3	40	4,6	
4	4		0,3	0,3		4,6	
5			0,3	0,3		0,6	
6			0,3	0,3		0,6	
7			0,3	0,3		0,6	
8			0,3	0,3		0,6	
9	4		0,3	0,3		4,6	
10	4		0,3	0,3		4,6	
11	4		0,3	0,3		4,6	
12		3,5	0,3	0,3		4,1	
13			0,3	0,3		0,6	
14		3,5	0,3	0,3		4,1	
15	4		0,3	0,3		4,6	
16		3,5	0,3	0,3		4,1	
17		3,5	0,3	0,3		4,1	
18		3,5	0,3	0,3		4,1	
19		3,5	0,3	0,3		4,1	
20			0,3	0,3		0,6	
1-20	27	21	6	6		40	60+40
Всього за навч. курс			6	6		40	100

5 СЕМЕСТР

ОСОБЛИВА ЧАСТИНА

<i>№ теми</i>	<i>Семін. заняття</i>	<i>Практ. заняття</i>	<i>ІНДЗ</i>	<i>Самост. робота</i>	<i>Екзамен</i>	<i>Всього балів</i>
1	3,5		0,2	0,3		0,6
2	3,5		0,2	0,3		2,6
3		3,5	0,2	0,3		2,6
4		3,5	0,2	0,3		2,6

5		3,5	0,2	0,3	40	2,6
6		3,5	0,2	0,3		2,6
7		3,5	0,2	0,3		2,6
8		3,5	0,2	0,3		2,6
9			0,2	0,3		4,6
10			0,2	0,3		4,6
11		3,5	0,2	0,3		4,6
12			0,2	0,3		2,6
13			0,2	0,3		2,6
14			0,2	0,3		2,6
15		3,5	0,2	0,3		4,6
16			0,2	0,3		4,6
17		3,5	0,2	0,3		4,6
18			0,2	0,3		2,6
19		3,5	0,2	0,3		2,6
20		3,5	0,2	0,3		0,6
21			0,2	0,3		0,6
22		3,5	0,2	0,3		0,6
1-22	7	36	4,4	6,6		40
Всього за навч. курс	7	42	4,4	6,6	40	100

Порядок оцінювання знань студентів

	Вид навчальної діяльності	Кількість балів
	Робота на семінарському занятті	до 4 балів
	Робота на практичному занятті	до 3,5 балів
	Самостійна та індивідуальна робота	до 2 балів
	ІНДЗ	до 2 балів
	Залік / Екзамен	40 балів

Відповідь на семінарському занятті оцінюється за наступними критеріями:

3 - 4 бала – студент у повному обсязі опрацював програмний матеріал, основну і додаткову літературу, має глибокі й міцні знання, упевнено оперує набутими знаннями у вирішенні завдань, робить аргументовані висновки, може вільно висловлювати власні судження і переконувати інших, здатний презентувати власне розуміння питання.

1,5 - 2,5 бала – студент володіє навчальним матеріалом, формулює нескладні висновки, може узагальнювати набуті знання і частково застосовувати їх у вирішенні завдань, аргументація на достатньому рівні.

0,5 - 1 бала – студент загалом самостійно відтворює програмний матеріал, може дати стислу характеристику питання, але у викладеному матеріалі є істотні прогалини, є певні неточності як у відтворенні матеріалу, так і у висновках, аргументація низька, використання набутих знань у вирішенні завдань на низькому рівні.

0 – 0,4 балів – студент за допомогою викладача намагається відтворити матеріал, але відповідь неточна, неповна, головний зміст матеріалу не розкрито, аргументація та власне розуміння питання майже відсутні; курсант (студент) із помітними труднощами використовує певні знання у вирішенні завдань.

Доповнення на семінарському занятті передбачає стислий виступ (повідомлення) у розвиток положень, висловлених доповідачем. Доповнення не повинно повторювати аргументацію та фактичний матеріал доповідача. Цінність доповнення пролягає у вмінні привернути увагу до тих аспектів обговорюваного питання, що не знайшли свого висвітлення у виступі доповідача. При оцінюванні доповнень курсантів (студентів) їх кількість не має значення.

Оцінюється доповнення за такими критеріями: значне (суттєве, змістовне, неодноразове, або якщо воно розкриває зміст навчального питання, яке не було висвітлено у попередній відповіді) – до **0,5 бала**; незначне (поверхове) – від **0,1 бала**.

Написання ІНДЗ оцінюється за критеріями: відповідна форма, грамотність, логічно-послідовне викладення матеріалу, охайність, науковість, достатня кількість дослідженої літератури, достатній обсяг та пропорційність структурних частин роботи. За наявності всіх компонентів робота отримує 0,3 бала; обмежена кількість використаної літератури – до 0,2 бала; за неохайне оформлення, недостатньо повне відображення обраної теми, суттєві помилки – до 0,1 бала.

Підсумковий контроль якості засвоєння знань студентами з навчальної дисципліни «Кримінальне право»

Складання екзамену (заліку). У випадку, якщо студент впродовж семестру набрав від 35 до 60 балів, він може скласти екзамен (залік) з метою підвищення свого рейтингу, але не більше ніж на 40 балів.

Питання до екзамену (заліку) складаються на основі навчальної програми дисципліни і адекватно відображають зміст усього навчального матеріалу дисципліни «Кримінальне право». Якщо студент за підсумками модульного контролю та складання екзамену (заліку) не набрав балів, достатніх для виставлення позитивної оцінки (60 балів і більше), він має право перескласти екзамен, однак при цьому не враховуються результати складання екзамену – підвищення балів здійснюється від рейтингової оцінки за результатами аудиторної роботи та модульного контролю.

Студенти, які впродовж семестру набрали менше 35 балів, до складання екзамену (заліку) не допускаються.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
83 – 89	B	добре	
75 – 82	C		
68 – 74	D	задовільно	
60 – 67	E		
35 – 59	Fx	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінка «відмінно», «A» (90 – 100 балів)

1. При відповіді на питання студент виявив глибокі, міцні, узагальнені, системні знання навчального матеріалу; здатний аргументовано використовувати їх у нестандартних ситуаціях.

2. Уміє самостійно знаходити джерело додаткової інформації та аналізувати й використовувати її, виявляє власне ставлення до неї.

3. Самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію до них. Вільно висловлює власні судження і переконливо їх аргументує.

4. Презентує власну інтерпретацію навчального матеріалу; уміє запропонувати проблемне або суперечливе питання для розгляду іншими студентами.

5. Відповідь студента повна, логічна, доказова, обґрунтована, творча.

Оцінка «добре», «B» (83 – 89 балів)

1. Студент виявляє знання і розуміння навчального матеріалу; правильно, логічно відтворює його; вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях.

2. Уміє аналізувати і систематизувати інформацію, встановлювати найсуттєвіші, зв'язки й залежності між явищами й фактами, використовуючи загальновідомі докази у власній аргументації.

3. Відповідь студента повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями, їй бракує власних суджень.

Оцінка «добре», «C» (75 – 82)

1. Студент виявляє знання і розуміння навчального матеріалу; правильно, логічно відтворює його; вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях.

2. Уміє аналізувати і систематизувати інформацію, встановлювати найсуттєвіші,

зв'язки й залежності між явищами й фактами, використовуючи загальновідомі докази у власній аргументації.

3. Відповідь студента повна, обґрунтована, але з певною кількістю грубих помилок, їй бракує власних суджень.

Оцінка «задовільно», «D» (68 – 74)

1. Студент може в цілому самостійно відтворювати (на репродуктивному рівні) значну частину навчального матеріалу.

2. Здатний з помилками й неточностями дати визначення понять та пояснити їх на прикладах.

3. Відповідь студента правильна, але неповна, недостатньо аргументована, їй бракує самостійності при оцінюванні висловлюваних суджень.

Оцінка «задовільно», «E» (60 - 67)

1. Студент може в цілому самостійно відтворювати (на репродуктивному рівні) значну частину навчального матеріалу.

2. Здатний з помилками й неточностями дати визначення понять та пояснити їх на прикладах.

3. Відповідь студента задовольняє мінімальні критерії.

Оцінка «незадовільно», «FX» (35 – 59)

1. Студент розрізняє об'єкт вивчення і може фрагментарно відтворити незначну частину навчального матеріалу.

2. Відповідь його елементарна, неповна, безсистемна, складається з кількох простих речень, часто на рівні "так - ні" (при виборі правильного варіанта із двох запропонованих викладачем). Обов'язкове повторне вивчення і перескладання відповідного розділу програмного матеріалу.

Оцінка «незадовільно», «F» (1 – 34)

1. Студент розрізняє об'єкт вивчення і може фрагментарно відтворити незначну частину навчального матеріалу.

2. Відповідь студента неповна, безсистемна, складається з кількох простих речень. Обов'язкове повторне вивчення і перескладання відповідного всього програмного матеріалу.

Методи контролю

Поточний контроль: виконання тестових завдань, тренінги, самостійні роботи, реферативні доповіді, публічні виступи перед аудиторією, самостійні і модульні контрольні роботи.

Підсумковий контроль: залік/екзамен

9. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНИХ ПИТАНЬ ВИНЕСЕНИХ НА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

4 СЕМЕСТР

ЗАЛІК

ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

1. Поняття, предмет і завдання кримінального права України.
2. Система кримінального права України. Зв'язок кримінального права з іншими галузями права.
3. Функції та принципи кримінального права України.
4. Кримінальна відповідальність та її підстави.
5. Поняття і структура закону про кримінальну відповідальність.
6. Чинність закону про кримінальну відповідальність у просторі.
7. Чинність закону про кримінальну відповідальність в часі.
8. Чинність закону про кримінальну відповідальність щодо кримінальних правопорушень, вчинених громадянами України, особами без громадянства та іноземцями.
9. Поняття та види тлумачення закону про кримінальну відповідальність.
10. Поняття та ознаки кримінального правопорушення. Відмінність кримінального правопорушення від інших правопорушень.
11. Класифікація кримінальних правопорушень.
12. Поняття, ознаки та зміст кримінального проступку.
13. Поняття, ознаки та види злочину.
14. Малозначність діяння у кримінальному праві.
15. Поняття складу кримінального правопорушення і його значення. Елементи складу кримінального правопорушення.
16. Обов'язкові та факультативні ознаки складу кримінального правопорушення.
17. Види складів кримінального правопорушення.
18. Поняття та значення об'єкта кримінального правопорушення. Види об'єктів кримінального правопорушення.
19. Поняття предмета кримінального правопорушення. Відмінність предмета кримінального правопорушення від об'єкта.
20. Поняття і значення об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення. Обов'язкові та факультативні ознаки об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення.
21. Суспільно небезпечна дія або бездіяльність як обов'язкова ознака об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення.
22. Суспільно небезпечні наслідки, їх види та значення.
23. Причинний зв'язок в кримінальному праві, його види та значення.
24. Поняття суб'єкта кримінального правопорушення. Обов'язкові та факультативні ознаки суб'єкта кримінального правопорушення.
25. Осудність та неосудність. Обмежена осудність. Ознаки медичного та юридичного критеріїв неосудності.
26. Вік кримінальної відповідальності. Встановлення віку при відсутності офіційних документів, що його підтверджують.
27. Кримінальна відповідальність за кримінальне правопорушення, вчинене в стані сп'яніння, внаслідок вживання алкогольних, наркотичних засобів або інших одурманюючих речовин.
28. Поняття та ознаки спеціального суб'єкта кримінального правопорушення.
29. Поняття суб'єктивної сторони складу кримінального правопорушення. Обов'язкові та факультативні ознаки суб'єктивної сторони складу кримінального правопорушення.
30. Поняття та форми вини.
31. Вина у формі умислу. Відміна прямого умислу від непрямого.

32. Поняття необережної форми вини, її види. Відміна кримінально протиправної недбалості від казусу.
33. Подвійна (змішана) форма вини, її значення для кваліфікації кримінального правопорушення.
34. Юридична і фактична помилки, їх вплив на кримінальну відповідальність.
35. Поняття та види обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння.
36. Поняття, підстави та умови правомірності необхідної оборони.
37. Уявна оборона та її правові наслідки.
38. Затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення.
39. Поняття, підстави та умови правомірності крайньої необхідності.
40. Відмінність необхідної оборони від крайньої необхідності.
41. Фізичний або психічний примус.
42. Виконання наказу або розпорядження.
43. Діяння, пов'язане з ризиком.
44. Виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття кримінально протиправної діяльності організованої групи чи злочинної організації.
45. Виконання обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України.
46. Поняття та види стадій вчинення кримінального правопорушення.
47. Готування до кримінального правопорушення, його об'єктивні та суб'єктивні ознаки. Відмежування готування до кримінального правопорушення від виявлення наміру.
48. Замах на кримінальне правопорушення, його ознаки та види.
49. Поняття закінченого кримінального правопорушення. Момент закінчення кримінального правопорушення з матеріальним, формальним та усіченим складом.
50. Добровільна відмова від доведення кримінального правопорушення до кінця, його поняття та ознаки.
51. Дійове каяття. Відмінність добровільної відмови від дійове каяття.
52. Поняття, об'єктивні та суб'єктивні ознаки співучасті у кримінальному правопорушенні.
53. Форми співучасті у кримінальному правопорушенні.
54. Види співучасників кримінального правопорушення. Кваліфікація дій співучасників.
55. Кримінальна відповідальність військових командирів, інших осіб, які фактично діють як військові командири, та інших начальників.
56. Спеціальні питання відповідальності співучасників: посереднє виконавство, ексцес виконавця, невдале підбурювання та пособництво, провокація кримінального правопорушення, співучасть у кримінальному правопорушенні зі спеціальним суб'єктом.
57. Причетність до кримінального правопорушення. Види причетності.
58. Поняття та юридична характеристика множинності кримінальних правопорушень, її ознаки та види.
59. Поняття, ознаки та види одиничного кримінального правопорушення.
60. Сукупність кримінальних правопорушень, її ознаки та види. Відмежування сукупності кримінальних правопорушень від конкуренції норм.
61. Поняття, ознаки та види повторності кримінальних правопорушень. Кримінально-правові наслідки повторності кримінальних правопорушень.
62. Рецидив кримінальних правопорушень, його ознаки та види.
63. Поняття та ознаки покарання за кримінальним правом України. Кара як ознака покарання.
64. Мета покарання за кримінальним правом України.
65. Система покарань, її ознаки та значення.

66. Види (класифікація) покарань.
67. Основні покарання.
68. Додаткові покарання.
69. Покарання, що можуть бути призначені або як основні, або як додаткові.
70. Штраф.
71. Позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу.
72. Позбавлення державної нагороди України.
73. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.
74. Громадські роботи.
75. Виправні роботи.
76. Службові обмеження для військовослужбовців.
77. Конфіскація майна.
78. Пробаційний нагляд.
79. Арешт.
80. Обмеження волі.
81. Тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців.
82. Позбавлення волі на певний строк.
83. Довічне позбавлення волі.
84. Поняття, підстави та види звільнення від кримінальної відповідальності.
85. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям.
86. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим.
87. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею особи на поруки.
88. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із зміною обстановки.
89. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінчення строків давності.
90. Загальні засади призначення покарання.
91. Загальна характеристика обставин, що пом'якшують та обтяжують покарання.
92. Призначення покарання за сукупністю кримінальних правопорушень.
93. Призначення покарання за сукупністю вироків.
94. Призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом.
95. Загальна характеристика та види звільнення від кримінального покарання.
96. Звільнення від відбування покарання з випробуванням вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до семи років.
97. Звільнення від відбування покарання у зв'язку із закінченням строків давності виконання обвинувального вироку.
98. Звільнення від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років.
99. Звільнення від покарання за актами амністії та помилування.
100. Умовно-дostroкове звільнення від відбування покарання.
101. Умовно-дostroкове звільнення від відбування покарання для проходження військової служби.
102. Заміна невідбутої частини покарання більш м'яким покаранням.
103. Звільнення від відбування покарання за хворобою.
104. Звільнення від відбування покарання у зв'язку з прийняттям уповноваженим органом рішення про передачу засудженого для обміну як військовополоненого.
105. Звільнення від покарання на підставі закону України про амністію або акта про помилування.
106. Поняття та юридична природа судимості.
107. Погашення та зняття судимості.

108. Заходи кримінально-правового характеру: поняття, значення та види.
109. Обмежувальні заходи.
110. Примусові заходи медичного характеру. Примусове лікування.
111. Спеціальна конфіскація.
112. Примусові заходи виховного характеру.
113. Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб.
114. Звільнення неповнолітніх від кримінальної відповідальності: поняття, особливості та види.
115. Види покарань які застосовуються до неповнолітніх та особливості їх призначення.
116. Звільнення неповнолітніх від покарання: поняття, особливості та види.

5 СЕМЕСТР

ЕКЗАМЕН

ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

1. Поняття, предмет і завдання кримінального права України.
2. Система кримінального права України. Зв'язок кримінального права з іншими галузями права.
3. Функції та принципи кримінального права України.
4. Кримінальна відповідальність та її підстави.
5. Поняття і структура закону про кримінальну відповідальність.
6. Чинність закону про кримінальну відповідальність у просторі.
7. Чинність закону про кримінальну відповідальність в часі.
8. Чинність закону про кримінальну відповідальність щодо кримінальних правопорушень, вчинених громадянами України, особами без громадянства та іноземцями.
9. Поняття та види тлумачення закону про кримінальну відповідальність.
10. Поняття та ознаки кримінального правопорушення. Відмінність кримінального правопорушення від інших правопорушень.
11. Класифікація кримінальних правопорушень.
12. Поняття, ознаки та зміст кримінального проступку.
13. Поняття, ознаки та види злочину.
14. Малозначність діяння у кримінальному праві.
15. Поняття складу кримінального правопорушення і його значення. Елементи складу кримінального правопорушення.
16. Обов'язкові та факультативні ознаки складу кримінального правопорушення.
17. Види складів кримінального правопорушення.
18. Поняття та значення об'єкта кримінального правопорушення. Види об'єктів кримінального правопорушення.

19. Поняття предмета кримінального правопорушення. Відмінність предмета кримінального правопорушення від об'єкта.
20. Поняття і значення об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення. Обов'язкові та факультативні ознаки об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення.
21. Суспільно небезпечна дія або бездіяльність як обов'язкова ознака об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення.
22. Суспільно небезпечні наслідки, їх види та значення.
23. Причинний зв'язок в кримінальному праві, його види та значення.
24. Поняття суб'єкта кримінального правопорушення. Обов'язкові та факультативні ознаки суб'єкта кримінального правопорушення.
25. Осудність та неосудність. Обмежена осудність. Ознаки медичного та юридичного критеріїв неосудності.
26. Вік кримінальної відповідальності. Встановлення віку при відсутності офіційних документів, що його підтверджують.
27. Кримінальна відповідальність за кримінальне правопорушення, вчинене в стані сп'яніння, внаслідок вживання алкогольних, наркотичних засобів або інших одурманюючих речовин.
28. Поняття та ознаки спеціального суб'єкта кримінального правопорушення.
29. Поняття суб'єктивної сторони складу кримінального правопорушення. Обов'язкові та факультативні ознаки суб'єктивної сторони складу кримінального правопорушення.
30. Поняття та форми вини.
31. Вина у формі умислу. Відміна прямого умислу від непрямого.
32. Поняття необережної форми вини, її види. Відміна кримінально протиправної недбалості від казусу.
33. Подвійна (змішана) форма вини, її значення для кваліфікації кримінального правопорушення.
34. Юридична і фактична помилки, їх вплив на кримінальну відповідальність.
35. Поняття та види обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння.
36. Поняття, підстави та умови правомірності необхідної оборони.
37. Уявна оборона та її правові наслідки.
38. Затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення.
39. Поняття, підстави та умови правомірності крайньої необхідності.
40. Відмінність необхідної оборони від крайньої необхідності.
41. Фізичний або психічний примус.
42. Виконання наказу або розпорядження.
43. Діяння, пов'язане з ризиком.
44. Виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття кримінально протиправної діяльності організованої групи чи злочинної організації.
45. Виконання обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України.
46. Поняття та види стадій вчинення кримінального правопорушення.
47. Готування до кримінального правопорушення, його об'єктивні та суб'єктивні ознаки. Відмежування готування до кримінального правопорушення від виявлення наміру.
48. Замах на кримінальне правопорушення, його ознаки та види.
49. Поняття закінченого кримінального правопорушення. Момент закінчення кримінального правопорушення з матеріальним, формальним та усіченим складом.
50. Добровільна відмова від доведення кримінального правопорушення до кінця, його поняття та ознаки.

51. Дійове каяття. Відмінність добровільної відмови від дійове каяття.
52. Поняття, об'єктивні та суб'єктивні ознаки співучасті у кримінальному правопорушенні.
53. Форми співучасті у кримінальному правопорушенні.
54. Види співучасників кримінального правопорушення. Кваліфікація дій співучасників.
55. Кримінальна відповідальність військових командирів, інших осіб, які фактично діють як військові командири, та інших начальників.
56. Спеціальні питання відповідальності співучасників: посереднє виконавство, ексцес виконавця, невдале підбурювання та пособництво, провокація кримінального правопорушення, співучасть у кримінальному правопорушенні зі спеціальним суб'єктом.
57. Причетність до кримінального правопорушення. Види причетності.
58. Поняття та юридична характеристика множинності кримінальних правопорушень, її ознаки та види.
59. Поняття, ознаки та види одиничного кримінального правопорушення.
60. Сукупність кримінальних правопорушень, її ознаки та види. Відмежування сукупності кримінальних правопорушень від конкуренції норм.
61. Поняття, ознаки та види повторності кримінальних правопорушень. Кримінально-правові наслідки повторності кримінальних правопорушень.
62. Рецидив кримінальних правопорушень, його ознаки та види.
63. Поняття та ознаки покарання за кримінальним правом України. Кара як ознака покарання.
64. Мета покарання за кримінальним правом України.
65. Система покарань, її ознаки та значення.
66. Види (класифікація) покарань.
67. Основні покарання.
68. Додаткові покарання.
69. Покарання, що можуть бути призначені або як основні, або як додаткові.
70. Штраф.
71. Позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу.
72. Позбавлення державної нагороди України.
73. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.
74. Громадські роботи.
75. Виправні роботи.
76. Службові обмеження для військовослужбовців.
77. Конфіскація майна.
78. Пробаційний нагляд.
79. Арешт.
80. Обмеження волі.
81. Тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців.
82. Позбавлення волі на певний строк.
83. Довічне позбавлення волі.
84. Поняття, підстави та види звільнення від кримінальної відповідальності.
85. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям.
86. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим.
87. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею особи на поруки.
88. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із зміною обстановки.

89. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінчення строків давності.
90. Загальні засади призначення покарання.
91. Загальна характеристика обставин, що пом'якшують та обтяжують покарання.
92. Призначення покарання за сукупністю кримінальних правопорушень.
93. Призначення покарання за сукупністю вироків.
94. Призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом.
95. Загальна характеристика та види звільнення від кримінального покарання.
96. Звільнення від відбування покарання з випробуванням вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до семи років.
97. Звільнення від відбування покарання у зв'язку із закінченням строків давності виконання обвинувального вироку.
98. Звільнення від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років.
99. Звільнення від покарання за актами амністії та помилування.
100. Умовно-дострокове звільнення від відбування покарання.
101. Умовно-дострокове звільнення від відбування покарання для проходження військової служби.
102. Заміна невідбутої частини покарання більш м'яким покаранням.
103. Звільнення від відбування покарання за хворобою.
104. Звільнення від відбування покарання у зв'язку з прийняттям уповноваженим органом рішення про передачу засудженого для обміну як військовополоненого.
105. Звільнення від покарання на підставі закону України про амністію або акта про помилування.
106. Поняття та юридична природа судимості.
107. Погашення та зняття судимості.
108. Заходи кримінально-правового характеру: поняття, значення та види.
109. Обмежувальні заходи.
110. Примусові заходи медичного характеру. Примусове лікування.
111. Спеціальна конфіскація.
112. Примусові заходи виховного характеру.
113. Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб.
114. Звільнення неповнолітніх від кримінальної відповідальності: поняття, особливості та види.
115. Види покарань які застосовуються до неповнолітніх та особливості їх призначення.
116. Звільнення неповнолітніх від покарання: поняття, особливості та види.

ОСОБЛИВА ЧАСТИНА

1. Система Особливої частини КК України.
2. Наукові основи кваліфікації кримінальних правопорушень.
3. Поняття, види та загальна характеристика злочинів проти основ національної безпеки України.
4. Дії, спрямовані на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади (ст. 109 КК).
5. Посягання на територіальну цілісність і недоторканність України (ст. 110 КК).
6. Державна зрада (ст. 111 КК).
7. Колабораційна діяльність (ст. 111-1 КК). Відмежування від державної зради (ст. 111 КК).
8. Несанкціоноване поширення інформації про направлення, переміщення зброї, озброєння та бойових припасів в Україну, рух, переміщення або розміщення Збройних

- Сил України чи інших утворених відповідно до законів України військових формувань, вчинене в умовах воєнного або надзвичайного стану (ст. 114-2 КК).
9. Поняття, види та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи.
 10. Умисне вбивство (ст. 115 КК).
 11. Привілейовані вбивства (ст. ст. 116-118 КК).
 12. Доведення до самогубства (ст. 120 КК).
 13. Умисне тяжке тілесне ушкодження (ст. 121 КК).
 14. Побої і мордування (ст. 126 КК).
 15. Домашнє насильство (ст. 126-1 КК).
 16. Залишення в небезпеці та ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані (ст. ст. 135-136 КК).
 17. Ненадання допомоги хворому медичним працівником (ст. 139 КК).
 18. Поняття, види та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти волі, честі та гідності особи.
 19. Незаконне позбавлення волі або викрадення людини (ст. 146 КК).
 20. Захоплення заручників (ст. 147 КК).
 21. Торгівля людьми (ст. 149 КК).
 22. Поняття, види та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості особи.
 23. Згвалтування (ст. 152 КК). Відмежування від сексуального насильства (ст. 153 КК).
 24. Розбещення неповнолітніх (ст. 156 КК). Відмежування від статевого зносин з особою, яка не досягла шістнадцятирічного віку (ст. 155 КК).
 25. Поняття, види та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина.
 26. Перешкоджання здійсненню виборчого права або права брати участь у референдумі, роботі виборчої комісії або комісії з референдуму чи діяльності офіційного спостерігача (ст. 157 КК).
 27. Підкуп виборця, учасника референдуму (ст. 160 КК).
 28. Порухення таємниці листування, телефонних розмов, телеграфної чи іншої кореспонденції, що передаються засобами зв'язку або через комп'ютер (ст. 163 КК).
 29. Грубе порушення законодавства про працю та угоди про працю (ст. ст. 172, 173 КК).
 30. Порухення недоторканості приватного життя (ст. 182 КК).
 31. Поняття, види та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти власності.
 32. Крадіжка (ст. 185 КК).
 33. Грабіж (ст. 186 КК). Відмежування від крадіжки (ст. 185 КК).
 34. Розбій (ст. 187 КК). Відмежування від «насильницького» грабежу (ч. 2 ст. 186 КК).
 35. Вимагання (ст. 189 КК). Відмежування від розбою (ст. 187 КК).
 36. Шахрайство (ст. 190 КК). Відмежування від крадіжки (ст. 185 КК) та грабежу (ст. 186 КК).
 37. Привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем (ст. 191 КК). Відмежування від крадіжки (ст. 185 КК).
 38. Заподіяння майнової шкоди шляхом обману або зловживання довірою (ст. 192 КК). Відмежування від шахрайства (ст. 190 КК).
 39. Поняття, види та загальна характеристика кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності.
 40. Виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою використання при продажу товарів, збуту або збут піддроблених грошей, державних цінних паперів, білетів державної лотереї, марок акцизного податку чи голографічних захисних елементів (ст. 199 КК).
 41. Контрабанда (ст. 201 КК).

42. Незаконне виготовлення, зберігання, збут або транспортування з метою збуту підакцизних товарів (ст. 204 КК).
43. Легалізація (відмивання) доходів, одержаних кримінально протиправним шляхом (ст. 209 КК).
44. Ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів) (ст. 212 КК).
45. Поняття, види та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти довкілля.
46. Порушення правил екологічної безпеки (ст. 236 КК).
47. Незаконне полювання (ст. 248 КК).
48. Поняття, види та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти громадської безпеки.
49. Створення, керівництво злочинною спільнотою або злочинною організацією, а також участь у ній (ст. 255 КК).
50. Встановлення або поширення злочинного впливу (ст. 255-1 КК).
51. Бандитизм (ст. 257 КК). Відмінність від розбою (ст. 187 КК).
52. Терористичний акт (ст. 258 КК).
53. Незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами (ст. 263 КК).
54. Поняття, види та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти безпеки виробництва.
55. Порушення вимог законодавства про охорону праці (ст. 271 КК).
56. Порушення правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою (ст. 272 КК).
57. Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти безпеки руху та експлуатації транспорту.
58. Порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами (ст. 286 КК).
59. Незаконне заволодіння транспортним засобом (ст. 289 КК). Відмежування від кримінальних правопорушень проти власності.
60. Поняття, види та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності.
61. Масові заворушення (ст. 294 КК).
62. Хуліганство (ст. 296 КК). Відмежування від групового порушення громадського порядку (ст. 293 КК).
63. Жорстоке поводження з тваринами (ст. 299 КК).
64. Загальна характеристика кримінальних правопорушень у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інших кримінальних правопорушень проти здоров'я населення.
65. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів (ст. 307 КК).
66. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту (ст. 309 КК).
67. Загальна характеристика кримінальних правопорушень у сфері охорони державної таємниці, недоторканості державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації.
68. Розголошення державної таємниці (ст. 328 КК).
69. Втрата документів, що містять державну таємницю (ст. 329 КК). Відмежування від розголошення державної таємниці (ст. 328 КК).
70. Незаконне перетинання державного кордону України (ст. 332-2 КК).
71. Ухилення від призову за мобілізацією (ст. 336 КК).

72. Поняття, види та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та кримінальних правопорушень проти журналістів.
73. Опір представникові влади, працівникові правоохоронного органу, державному виконавцю, члену громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовцеві, уповноваженій особі Фонду гарантування вкладів фізичних осіб (ст. 342 КК).
74. Погроза або насильство щодо працівника правоохоронного органу (ст. 345 КК).
75. Посягання на життя працівника правоохоронного органу, члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовця (ст. 348 КК). Відмежування від умисного вбивства у зв'язку з виконанням потерпілим службового або громадського обов'язку (п. 8 ч. 2 ст. 115 КК).
76. Поняття, види та загальна характеристика кримінальних правопорушень у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку.
77. Несанкціоноване втручання в роботу електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж та мереж електрозв'язку (ст. 361 КК).
78. Поняття, види та загальна характеристика кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.
79. Зловживання владою або службовим становищем (ст. 364 КК). Відмежування від заволодінням чужим майном шляхом зловживання службовим становищем (ч. 2 ст. 191 КК).
80. Перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу (ст. 365 КК).
81. Службова недбалість (ст. 367 КК). Відмежування від зловживання владою або службовим становищем (ст. 364 КК).
82. Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою (ст. 368 КК). Відмежування від підкупу працівника підприємства, установи чи організації (ст. 154 КК).
83. Пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди службовій особі (ст. 369 КК).
84. Поняття, види та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти правосуддя.
85. Притягнення завідомо невинного до кримінальної відповідальності (ст. 372 КК).
86. Примушування давати показання (ст. 373 КК).
87. Невиконання судового рішення (ст. 382 КК).
88. Приховування кримінального правопорушення (ст. 396 КК).
89. Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти встановленого порядку несення військової служби (військові кримінальні правопорушення).
90. Непокора (ст. 402 КК).
91. Невиконання наказу (ст. 403 КК).
92. Опір начальникові або примушування його до порушення службових обов'язків (ст. 404 КК).
93. Порушення статутних правил взаємовідносин між військовослужбовцями за відсутності відносин підлеглості (ст. 406 КК).
94. Самовільне залишення військової частини або місця служби (ст. 407 КК).
95. Дезертирство (ст. 408 КК).
96. Перевищення військовою службовою особою влади чи службових повноважень (ст. 426-1 КК).
97. Поняття, види та загальна характеристика кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.

98. Виготовлення, поширення комуністичної, нацистської символіки та пропаганда комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарного режиму (ст. 436-1 КК).
99. Виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії російської федерації проти України, глорифікація її учасників (436-2 КК).
100. Злочин агресії (ст. 437 КК).
101. Воєнні злочини (ст. 438 КК).
102. Геноцид (ст. 442 КК).
103. Злочини проти людяності (ст. 442-1 КК).

10.МЕТОДИЧНЕ ТА ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Для організації освітнього процесу використовується комп'ютерна техніка, мультимедійні проектори та методичні матеріали.

Підручники та посібники.

Базові конспекти лекцій.

Лекції на електронних носіях.

Матеріали для самостійного вивчення на електронних носіях.

Вивчення дисципліни студентами передбачає вміння використовувати різні інформаційні ресурси – опубліковану літературу (нормативні документи, підручники, Навчальні посібники, наукові періодичні та монографічні видання, словники, довідники тощо), методичну літературу та Інтернет-джерела навчальна платформа Moodle.

11. -РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

Основна

Нормативно-правові акти

1. Конституція України від 28.06.1996 року. Редакція від 01.01.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/254к/96-вр>
2. Кримінальний кодекс України: Закон від 05.04.2001 р. № 2341-III. Редакція від 05.01.2022 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
3. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон від 13.04.2012 р. № 4651-VI. Редакція від 25.11.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>
4. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод : прийнята 4 листоп. 1950 р. *Верховна Рада України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004
5. Про оборону України: Закон України від 6.12.1991 р. Редакція від 01.08.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1932-12#Text>
6. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 07.12.2017 р. Редакція від 01.01.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19#Text>
7. Про захист суспільної моралі: Закон України від 20.11.2003 р. Редакція від 17.03.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1296-15#Text>
8. Про практику розгляду судами кримінальних справ про кримінальне правопорушення, вчинені стійкими кримінальними правопорушеннями об'єднаннями: Постанова ПВСУ від 23.12.2005 р. № 13. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0013700-05#Text>

9. Про судову практику в справах про викрадення та інше незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами, вибуховими пристроями чи радіоактивними матеріалами: Постанова ПВСУ від 26.04.2002 р. №3. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0003700-02#Text>
10. Про судову практику в справах про Кримінальні правопорушення проти власності: Постанова ПВСУ від 06.11.2009 р. № 10. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0010700-09#Text>
11. Про судову практику в справах про Кримінальні правопорушення проти життя і здоров'я особи: Постанова ПВСУ від 07.02.2003 р. № 2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0002700-03#Text>
12. Про судову практику у справах про хуліганство: Постанова ПВСУ від 22.12.2006 р. №10. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/va010700-06#Text>
13. Правила судово-медичного визначення ступеня тяжкості тілесних ушкоджень. Затверджені наказом МОЗ від 17.01.1995 р. № 6. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0255-95#Text>

Література

1. Берзін П. С. Кримінальне право: Загальна частина: підручник у 3-х т. Т. 1. Загальні засади. 2-ге вид., виправ. та доп. Київ : Дакор, 2019. 562 с.
2. Вереша Р. В. Кримінальне право України. Загальна частина. Вид.10-те, перероб. та допов. Київ : Алерта, 2024. 604 с.
3. Кримінальне право : науково-експертні висновки. Вид. 3-тє, виправ. та доп. / за ред. д-ра юрид. наук, проф. П. С. Берзіна. Київ : Алерта, 2025. 848 с.
4. Кримінальне право України (у питаннях та відповідях) : навч. посіб. / О. М. Литвинов, Ю. В. Орлов, В. П. Ємельянов та ін.; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Ю. В. Орлова; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2023. 520 с.
5. Кримінальне право України: Загальна частина : підручник / В. Я. Тацій, В. І. Тютюгін, В. І. Борисов та ін.; за ред. В. Я. Тація, В. І. Тютюгіна, В. І. Борисова. 6-те вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2020. 584 с.
6. Кримінальне право України: Особлива частина : підручник / В.Я. Тацій, В.І. Борисов, В. І. Тютюгін та ін. ; за ред. В. Я. Тація, В. І. Борисова, В. І. Тютюгіна. 6-те вид., перероб. і доп. Харків : Право, 2021. 768 с.
7. Кримінальне право. Загальна частина (Українсько-європейські студії) : підручник: у 2 книгах / за ред. О. О. Дудорова, А. А. Стрижевської. Книга 1. Вступ до кримінального права України. Вчення про кримінальне правопорушення. Київ : Норма права, 2025. 824 с.
8. Кримінальне право. Загальна частина (Українсько-європейські студії) : підручник: у 2 книгах / за ред. О. О. Дудорова, А. А. Стрижевської. Книга 2. Вчення про заходи кримінально-правового впливу. Загальна частина кримінального права європейських держав. Київ : Норма права, 2025. 788 с.
9. Кримінальне право України. Особлива частина : навч. посібник / Попович О. В., Томаш Л. В., Латковський П. П., Бабій А. Ю. Чернівці, 2022. 319 с.
10. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. 11-те вид., переробл. та допов. Київ : Дакор, 2019. 1384 с.
11. Основи кваліфікації кримінальних правопорушень : навч. посіб. / М. І. Панов, С. О. Харитонов, О. О. Володіна та ін.; за ред. М. І. Панова та С. О. Харитонова. Київ : Норма права, 2023. 460 с.

12. Сухонос В. В., Сухонос В. В. (мол.), Білокінь Р. М., Бондаренко О. С. Кримінальне право України (Загальна частина) : підручник ; за заг. ред. доктора юридичних наук, професора В. В. Сухоноса. Суми : Університетська книга, 2024. 476 с.
13. Тютюгін В. І. Кримінальне право України (Загальна та Особлива частини) : посіб. для підгот. до зовніш. незалеж. оцінювання / В. І. Тютюгін, М. А. Рубашенко ; відп. ред. В. І. Тютюгін; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 6-те вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2025. 376 с.
14. Тютюгін В. І. Кримінальне право України. Загальна частина : посіб. для підгот. до заліків та іспитів / В. І. Тютюгін, М. А. Рубашенко ; відп. ред. В. І. Тютюгін. 8-ме вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2025. 252 с.
15. Тютюгін В. І. Кримінальне право України. Особлива частина : посіб. для підгот. до заліків та іспитів / В. І. Тютюгін, М. А. Рубашенко ; відп. ред. В. І. Тютюгін. 8-ме вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2025. 180 с.
16. Ус О. В. Теорія та практика кримінально-правової кваліфікації: лекції. Харків : Право, 2018. 368 с.
17. Хавронюк М. І. Кримінальні проступки : науково-практичний коментар статей Кримінального кодексу України. Київ : Дакор, 2022. 266 с.

Допоміжна

1. Антоніо Кассезе. Міжнародне кримінальне право Кассезе / Антоніо Кассезе, Паола Гаєта, Лорел Бейг, Мері Фен, Крістофер Госнелл, Алекс Вайтінг ; переклала з англійської Марія Городиловська. Львів : Літопис, 2025. 650 с.
2. Берзін П.С., Коротюк О.В. Кримінальне законодавство України XIX – XXI століть : збірник нормативно-правових актів у 6-ти томах. Київ : ОВК, 2020. 2568 с.
3. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Т. 17: Кримінальне право / редкол.: В. Я. Тацій (голова), В. І. Борисов (заст. голови) та ін.; Нац. Акад. прав. наук України; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2016. 1064 с.
4. Вишнеvsька І., Навроцький В. Кваліфікація по-новому: виклики і можливості
5. ґацелюк В. Криміналізація суспільно небезпечних діянь протягом дії Кримінального кодексу України 2001 року: останні сюжети на фоні загальної палітри законодавчих рішень. Київ : ВАІТЕ, 2021. 228 с.
6. Горпинюк О. П. Застосування стандартів Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод у кримінальних провадженнях в Україні : навч.-метод. посібник. Львів : ЛьвДУВС, 2020. 224 с.
7. Дудоров О. О., Вознюк А. А. Кримінальна відповідальність за злочини, вчинені злочинною спільнотою: аналіз законодавчих новел. *Новітні кримінально-правові дослідження 2021: Альманах на-укових праць*. 2021. С. 21-31.
8. Дудоров О. О., Вознюк О. О., Чернявський С. С. Кримінальна відповідальність за злочини, вчинені злочинною спільнотою (статті 255, 255-1, 255-2, 255-3, 256 Кримінального кодексу України) : науково-практичний коментар. Вид-во : Норма права, 2021. 130 с.
9. Дудоров О.О., Хавронюк М.І. Відповідальність за домашнє насильство і насильство їа ознакою статі (науково-практичний коментар новел Кримінального кодексу України). Київ: Ваіте, 2019. 288 с.
10. Європейська конвенція з прав людини та кримінальне право: науково-практичний посібник / Буняк В. С. Київ : Юрінком Інтер, 2020. 156 с.
11. Задоя К. Кримінально-правові аспекти практики Європейського суду з прав людини : навч. посібник. Одеса : Фенікс, 2025. 760 с.

D

i

s

c

u

s

12. Задоя К. Основи європейського кримінального права : навч. посібник. Одеса : Фенікс, 2024. 828 с.
13. Закони воєнного часу (аналітичне дослідження) / упорядники О. О. Кот, А. Б. Гриняк, Л. В. Красицька. Одеса : Юридика, 2023. 208 с.
14. Злочинна колаборація в умовах збройної агресії : практич. poradnik z kримінально-правової оцінки та розмежування / за заг. ред. В. В. Малюка. Київ : Алерта, 2023. 312 с.
15. Козич І. В. Кримінально-правова політика: функції та функціонування : монографія / І. В. Козич; наук. ред. Павло Л. Фріс ; переднє слово Павло Л. Фріс. Івано-Франківськ : Супрун В. П., 2020. 296 с.
16. Коломієць Ю. Ю. Кримінально-правова політика України : конспект лекцій. Київ : Юрінком Інтер, 2024. 212 с.
17. Колос М. І. Українське кримінальне право : походження, розвиток і сучасність : монографія. Київ : Освіта України, 2019. 833 с.
18. Марін О. Відповідальність за кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної із наданням публічних послуг. Київ : Дакор, 2021. 272 с.
19. Міжнародне кримінальне право : навч. посібник / кол. авторів ; за заг. ред. Т. І. Созанського та О. М. Броневицької. Львів : Львівський дер г. ред. Т. І. Созанського та О. М. Броневицької. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2024. 472 с.
20. Міжнародне кримінальне право : підручник / Т. Л. Сироїд ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. Вид. 2-ге, доп. Харків : Право, 2025. 536 с.
21. Навроцький В. О. Наскрізні кримінально-правові поняття : навч. посібник. Київ : Юрінком Інтер, 2023. 376 с.
22. Новели кримінального законодавства України, прийняті в умовах воєнного стану : наук.-практ. комент. / А. А. Вознюк, О. О. Дудоров, Р. О. Мовчан, С. С. Чернявський та ін.; за ред. А. А. Вознюка, Р. О. Мовчана, В. В. Чернея. Київ : Норма права, 2022. 278 с.
23. Пономаренко Ю. А. Загальна теорія визначення караності кримінальних правопорушень : монографія. Харків : Право, 2020. 720 с.
24. Правова доктрина України: у 5 т.: Т. 5: Кримінально-правові науки в Україні: стан, проблеми та шляхи розвитку / В. Я. Тацій, В. І. Борисов, В. С. Батиргарєєва та ін.; за заг. ред. В. Я. Тація, В. І. Борисова. Харків : Право, 2013. 1240 с.
25. Проект нового Кримінального кодексу України: передумови розробки, концептуальні засади, основні положення: монографія. Андрушко П. П., Бакумов О. С., Баулін Ю. В., Бурдін В. М., Вишневська І. А., Горох О. П., Гуторова Н. О., Марчук Н. О., Навроцький В. О., Пономаренко Ю. А., Стрельцов Є. Л., Хавронюк М. І. // за заг. ред. Ю. В. Бауліна, М. І. Хавронюка. Київ : ВАІТЕ, 2024. 494 с.
26. Рубашенко М. А. Кримінальна відповідальність за посягання на територіальну цілісність і недоторканність України : монографія. Харків : Право, 2016. 288 с.
27. Савченко А. П. Практика Європейського суду з прав людини. Кримінальний аспект. Київ : Дакор, 2021. 208 с.
28. Шаблистий В. В. Коломієць В. Ю. Тілесне ушкодження як злочин проти життя та здоров'я людини за кримінальним правом України : монографія ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц. В.В. Шаблистого. Дніпро : Видавець Біла К.О., 2020. 164 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL. <http://zakon3.rada.gov.ua/laws>.
2. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL. <http://www.president.gov.ua/>.

3. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL. <http://www.kmu.gov.ua/>.
4. Офіційний сайт Офісу Генерального прокурора. URL. <http://www.gp.gov.ua/>.
5. Офіційний веб-портал судової влади України. URL. <http://court.gov.ua/>.
6. Офіційний сайт Національної академії внутрішніх справ. URL. <https://www.naiu.kiev.ua/>.
7. Офіційний сайт Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. URL. <http://nlu.edu.ua/>.
8. Офіційний сайт юридичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка. URL. <https://www.law.univ.kiev.ua/ua/>.
9. Офіційний сайт «Вісника Кримінологічної асоціації України». URL. <http://www.visnikkau.org/>.
10. Офіційний сайт «Вісника асоціації кримінального права України». URL. <http://nauka.nlu.edu.ua/?p=600>.
11. Офіційний сайт Науково-дослідного інституту вивчення злочинності імені академіка В. В. Сташиса Національної академії правових наук України. URL. <http://ivpz.org/>.
12. Офіційний сайт Академії правових наук України. URL. <http://www.aprnu.kharkiv.org/>.
13. Офіційний сайт «Вісника академії правових наук України». URL. <http://visnyk.kh.ua/en>.
14. Реформування кримінального законодавства України. URL. <https://newcriminalcode.org.ua>.